

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 33/2013 (2515) Rok LV 6.10.2013

**Rozważając tajemnice
Różańca, tak kształtujemy
życie, abyśmy osiągnęli
to, co one obiecują.**

**TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE**

1,55 €

Dwujęzyczny Kalendarz Głosu Katolickiego Calendrier de la Voix Catholique

POLSKA MISJA
KATOLICKA
we Francji

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Kalendarz Głosu Katolickiego
Calendrier de la Voix Catholique

Polonia semper fidelis 2014

**Niedroga francusko-polska
firma pogrzebowa**
Tel. 02 31 85 23 66
mówimy po polsku i po francusku
josefa.bazincourt@gmx.fr

POMPES FUNEBRES POLONIA
ASSISTANCE INTERNATIONALE

**COMME EN
POLOGNE**

POLSKI SKLEP
SAMOBSŁUGOWY
RESTAURACJA
tel. 01.44.70.98.81

Parыз XVIII
9, rue Pierre Ginier
(mimostr. La Faurché i Inb Plaza de Cichy)

Spędzamy spokojnie starość
w Domu Polskiego Funduszu
Humanitarnego położonym
w dużym parku nad Loara.
DOŁĄCZ DO NAS.

24, rue de la Marine, 45740 Lailly en Val

Pasaz handlowy
Madeleine

Najlepsze
Towarzystwo w Polsce!
KAROLINA
Tel. 01 40 15 09 09

Polonia semper fidelis

ZAMÓW GO JUŻ TERAZ!

W Kalendarzu także jego wersja
kieszonkowa!

Kalendarz zamówić
można, wypełniając
poniższy kupon
i wysyłając go na
adres redakcji
„Głosu Katolickiego”*

KUPON ZAMÓWIENIA KALENDARZA

Proszę o przesłanie mi polsko-francuskiego kalendarza „Głosu Katolickiego” na 2014 rok

Ilość egzemplarzy: _____ w cenie po **4,00 €** (z przesyłką **4,50 €**). RAZEM _____ €

Imię i nazwisko: _____ Telefon: _____

Adres: _____

Dołączam czek (dla „Voix Catholique”) gotówkę

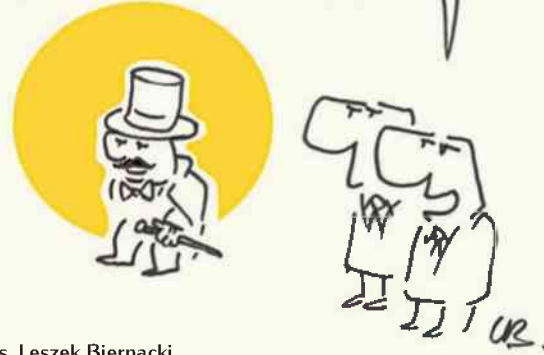
Telegram... akademicki

I nie będą to tylko jmnij d'rywaga, je czysto... akademickie. Otóż to! Bowiem gąy nastę je jesień i początek roku szkolnego, ze pomina- my często, że nauka nie jest jedynie domeną uczniów z podstarówki i gimnazjalistek. W końcu człowiek uczy się przez całe życie, szcze- gólnie jednak podczas studiów, przeważnie zresztą w wyższych. Tak, czas uniwersytecki a nawet politechniczny, czy wręcz meczny, lub z góla czas poznawania sztuk pięknych to ni j- bardziej pracowity i - nie ukrywajmy - uro- kliwy okres życia homo sapiens. Któż zresztą nie pamięta tych nieprzełanych nocy, pędzą- rnych przed zaliczeniami i egzaminami, nad

dzielami filozofii i innymi skryptami pełnymi tajemnic życia i materii nie- ożywionej? Za pewne też do późnej starości pamiętać też będziemy te nocne Polaków... akademickie, burzliwe rozmowy o sensie istnienia i rajach... stau- nu. I jej błękitne, rzuciące wówczas gromy zgrozy oczy też! I dlatego, zanim jeszcze październik zadomowi się wokół na dobre, pomyślimy i zyczliwie i o tych naszych młodych bliskich i najbliższych, którym przyszło właśnie zmie- rzyć się w : sposób już prawie dorosły, już prawie w pełni odpowiedzialnie z wiedzą, co ma w znaczyć ich całą przyszłość zawodową. Ale i : sposób myśle- nia, i jeszcze : sposób traktowania otaczających rzeczywistości, i nas w tej rze- czowości też! Niech więc i ich, i nas Bóg ma w swą opiekę. P.O.

-TO ARSEN LUPIN. NAZYWAJĄ GO OSTATNIO NAJWIĘKSZYM ZŁODZIEJEM W URZĘDZIE PODATKOWYM...

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- Powrót do różańcowej Matki - str. 5
- Najciemniej pod latarnią? - str. 6
- Śmierć gojom - str. 11
- Most im. kard. Lustigera - str. 12
- Retour vers la mémoire - str. 13

Nowe karty i podobna gra?

Bogdan Usowicz

Wybory w Niemczech wymagają specjalnej uwagi. Ciężar gospodarczy i polityczny Berlina ma decydujący wpływ na kształtowanie się polityki całej UE i ekonomiczny rozwój całej Europy.

Merkel uzyskała wynik historyczny. Nie tylko poprawiła notowania, ale po trzecim z rzędu zwycięstwie wyborczym postawiła się w gronie największych powojennych kanclerzy – Adenauera i Kohla. Jest to pewien fenomen, bo Angela Merkel nie rzuca na kolana intelektem, czy aparycją. Jest bezbarwna, bezprogramowa, bezideowa, jednym słowem „szara mysz” z byłej NRD – jak piszą o niej niektórzy. Ta bezbarwność okazuje się jednak i zaletą. Zyjemy w czasach postpolityki, gdzie np. bezideowość oznacza zarazem elastyczność i pragmatyzm. Merkel potrafi być dobrą ewangeliczką, ale i kobietą „wyzwoloną” (rozwódka), niemiecką gospodynią, ale i „mężem stanu”. Czasy ideowych debat politycznych i charyzmy polityków są już, niestety, za nami. Merkel okazała się najlepszym produktem „made in Germany” na czasy współczesne.

Komentatorzy piszą o świetnym wyniku jej partii, ale Merkel poniekąd „przedobrzyła”. Zagrata o całą pulę i poniosła porażkę. Wynik 41,5% wygląda imponująco, ale w skomplikowanej procedurze wyborczej nie przekłada się na większość parlamentarną.

ciąg dalszy na str. 8

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____ Rok (56,60€) Pół roku (30,30€) Miesiąc (5€)

Adres: _____ Przyjaciele „Głosu...” (69,60€) PDF/e-mail (49,90€)

Telefon: _____ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

LITURGIA SŁOWA

XXVII Niedziela Zwykła Rok C

PIERWSZE CZYTANIE

Ha 1,2-3;2,2-4

Czytanie z Księgi proroka Habakuka

Dokądże, Panie, wzywać Cię będę, a Ty nie wystuchujesz? Wołać będę ku Tobie: „Krzywda mi się dzieje”, a Ty nie pomagasz? Czemu każesz mi patrzeć na nieprawość i na zło spoglądasz beczynnie? Oto ucisk i przemoc przede mną, powstają spory, wybuchają waśnie. I odpowiedział Pan tymi słowami: „Zapisz widzenie, na tablicach wyrwij, by można było łatwo je odczytać. Jest to widzenie na czas oznaczony, lecz wypełnienie jego niechybnie nastąpi; a jeśli się opóźnia, ty go oczekuj, bo w krótkim czasie przyjdzie niezawodnie. Oto zginie ten, co jest ducha nieprawego, a sprawiedliwy żyć będzie dzięki swej wierności”.

DRUGIE CZYTANIE

2 Tm 1,6-8.13-14

Czytanie z Drugiego Listu św. Pawła Apostoła do Tymoteusza

Najdroższy: Przypominam ci, abyś rozpalił na nowo charyzmat

Boży, który jest w tobie przez włożenie moich rąk. Albowiem nie dał nam Bóg ducha bojaźni, ale mocy i miłości, i trzeźwego myślenia. Nie wstydz się, zatem świadectwa Pana naszego ani mnie, Jego więźnia, lecz weź udział w trudach i przeciwnościach znoszonych dla Ewangelii według danej mocy Boga. Zdrowe zasady, któreś postyszał ode mnie, miej za wzorzec w wierze i miłości w Chrystusie Jezusie. Dobrego depozytu strzeż z pomocą Ducha Świętego, który w nas mieszka.

EWANGELIA

Łk 17,5-10

Słowa Ewangelii wg św. Łukasza

Apostołowie prosili Pana: „Przymnóż nam wiary”. Pan rzekł: „Gdybyście mieli wiarę jak ziarno gorczycy, powiedzielibyście tej morwie: »Wyrwij się z korzeniem i przesadz się w morze«, a byłaby wam posłuszna. Kto z was, mając sługę, który orze lub pasie, powie mu, gdy on wróci z pola: »Pójdź i siądź do stołuk? Czy nie powie mu raczej: »Przygotuj mi wieszczkę, przepasz się i usługuj mi, aż zjem i napiję się, a potem ty będziesz jadł i pił? Czy dziękuje słudze za to, że wykonał to, co mu polecono? Tak mówcie i wy, gdy uczynicie wszystko, co wam polecono: »Słudzy nieużyteczni jesteście; wykonaliśmy to, co powinniśmy wykonać«”.

Przymnóż nam wiary

ks. Mariusz Nitka

Wiele razy w czasie swej kapłańskiej postugi – najczęściej w kontekście duszpasterskich odwiedzin kołędowych – spotykałem starszych ludzi, którzy byli w stanie poruszać się bez piecznicy jedynie w swoim domu.

Na tej płaszczyźnie i w tej przestrzeni – pośród własnych mebli i w dobrze znanych sobie pomieszczeniach – robili to bez trudu. Kłopotliwe było dla nich wyjście na zewnątrz, przede wszystkim zaś pokonywanie wysokości. Nie mogli wejść na schody czy do autobusu. W pewnym sensie każdy próg stawał się dla nich barierą trudną do przekroczenia.

Czasem bardzo podobnie bywa w naszym życiu. Człowiek zręcznie i bez trudu porusza się we wszystkich kierunkach. Potrafi zdobywać wiedzę i wykształcenie, zalicza kolejne kursy i staże. Wielu, poprzez swoją pracowitość albo umiejętność gospodarowania wypracowanymi dobrami, udaje się dojść do jakiegoś bogactwa, zapewniając sobie w miarę bezpieczne życie. Podróżujemy, zwiedzamy świat, zawieramy nowe znajomości, błyskawicznie odnajdujemy się

w świecie technologicznych nowinek i kolejnych wynalazków. Równocześnie nierzadko nie potrafimy niestety „wzbic się wzwyż”. Poruszamy się w świecie szczytów, ale nie mamy w sobie dość siły, by przekroczyć „próg” i wejść na wyższy poziom. Często, choć byśmy tego chcieli, nie odnajdujemy wystarczającej motywacji, by stanąć ponad tym wszystkim, co tworzy naszą ziemską codzienność. Pomimo fizycznej pełnosprawności dotyka nas swoiste duchowe kalectwo. Najczęściej wynika ono z braku szeroko pojętej wiary.

Z racji tego, iż w dawnych czasach czytanie nie było umiejętnością powszechną, by przybliżyć chrześcijanom treści ksiąg biblijnych, tworzone obrazy ilustrujące wydarzenia, które zostały opisane na kartach Pisma Świętego. Dziś takie księgi, bądź zbiory malowideł znajdujących się na ścianach późnośrednio-wiecznych kościołów, nazywamy Biblią Pauperum (Biblią ubogich). O ile malarz czy rysownik, najczęściej nie najwyższych lotów, wiedział jak ukazać Józefa, Maryję czy moment śmierci Jezusa na krzyżu, to o wiele trudniej było mu przedstawić Boga Ojca, Ducha Świętego czy wydarzenia o charakterze czysto-duchowym. Postulował się symbolami i skrótami myślowymi – jestem przekonany, iż w dobrej wierze – licząc na to, że odbiorca nie zatrzyma się jedynie na warstwie zewnętrznej rysunku czy malowidła.

W czasach najnowszych, w dobie zawiązającego swoim tempem rozwoju społecznego, wciąż są ludzie, którzy zatrzymali się na etapie Biblii Pauperum. Dla wielu Bóg

to dalej poczciwy starzec na tronie, z atrybutami średniowiecznego władcy, wachlowany skrzydłami aniołów o kobieco-chołpięcych rysach twarzy. Niektórzy, pomimo tego, że poczynili postępy prawie w każdej dziedzinie swojego życia, nie są w stanie przeżywać sakramentu spowiedzi inaczej, jak przed laty, w czasie przygotowania do Pierwszej Komunii Świętej. Są wreszcie tacy, których duchowe niedotęstwo polega na tym, że znieruchomieli, wręcz zamarli na poziomie swoich wątpliwości i pytań. Tysiące razy musiałem w swoim życiu od podstaw tłumaczyć jak interpretować biblijny opis stworzenia świata i wyjaśniać, dlaczego nie ma w nim nic o dinozaurach.

Spotkałem wielu takich – poprawiali mi humor i równocześnie załamywali, – którzy dobitnie uważali, że skoro czegoś nie rozumieją, to tego na pewno nie ma. A przecież to, iż nie znamy odpowiedzi na wszystkie pytania, wcale nie znaczy, że tych odpowiedzi nie ma.

Żeby dobrze przeżyć życie potrzeba wiary. Wiara, to coś dynamicznego. Wiara daje siłę i moc, które mogą przemieniać ludzkie życie. Pozwala wznieść się ponad codzienność. Dzięki niej można nabrać zdrowego dystansu do wszystkiego, łącznie z tym, albo wręcz przede wszystkim z tym, co jest dla nas najtrudniejsze. Dzieje się tak, ponieważ wiara łączy człowieka z Bogiem. Kiedy dzięki wierze mamy Go w sobie, nie działamy w pojedynkę. Kiedy człowiek należy do Boga, kiedy ma z nim żywą więź, nie musi liczyć jedynie na własne możliwości. One niestety najczęściej zawodzą i mają swoje ograniczenia. Kiedy człowiek wierzy, może liczyć na Kogoś, kto jest mądrzejszy, wytrwalszy i mogący więcej niż my wszyscy, razem wzięci. Dlatego warto wziąć przykład z apostołów opisanych w dzisiejszej Ewangelii i wytrwale prosić: Panie, przymnóż nam wiary!

Powrót do różańcowej Matki

ks. Tomasz Sokół

Ma niezwykłą siłę rażenia – uśmiecha się ci, którzy nie wypuszczą ją go z dłoni. Ci, którzy będą gorliwie odmawiali Różaniec, „otrzyma ją wszystko, o co poproszą” – usłyszał od samą Maryję bł. Alanus de la Roche.

Różaniec zachowuje całą swą moc i pozostaje narzędziem nie do pominięcia pośród środków duszpasterskich każdego góściciela Ewangelii – pisał w liście „Rosarium Virginis Mariae” Jan Paweł II. Natomiast Jan Budziaszek, perkusista Skaldów, swój różaniec nazywa „kulomiotem”. Dlaczego Bóg wybrał na narzędzie walki duchowej tak niepozorną, prostą modlitwę?

W dzisiejszych czasach, różaniec często jest postrzegany, jako modlitwa, która pozostaje domeną i przywilejem starszych osób. Niestety – trzeba też przyznać, że obecnie, coraz mniej młodych ludzi stara się codziennie odmawiać tę piękną i tradycyjną marijną modlitwę. Ale z drugiej strony, należy również zauważyć, że różaniec św. jest wciąż modlitwą żywą, którą odmawia się w październikowe dni w kościele. I nie jest Różaniec modlitwą łatwą. A to dlatego, że nie jest on wyłączone, jak mogłoby się komuś wydawać, „klepaniem zdrowasiek”. Odmawiając różaniec, powinniśmy nie tylko rozważać w sercu swoim to, co mówi do nas Jezus i Maryja, ale również naśladować Ich w naszym codziennym życiu rodzinnym, bądź społecznym. Watro także wspomnieć, iż jest to modlitwa najodpowiedniejsza na nasze zwariowane czasy. Nie można więc jej odmawiać w pośpiechu, niedbale, nie można jej tylko odklepać. Trzeba się zatrzymać, wyciszyć, „przetączyć” na spokojniejsze fale i zacząć z Bogiem poważnie rozmawiać. Trzeba się zanurzyć w tej przepięknej październikowej modlitwie, jak czynił to wielokrotnie bł. Jan Paweł II. Bo różaniec, to modlitwa z mocą.

Wiele razy, w historii ludzkości modlitwa różańcowa, odmawiana z wiarą, miała ogromny wpływ na losy poszczególnych ludzi lub całych narodów. W życiu niejednego człowieka, zmagającego się z grzechem, trudnościami i natogami, był on dla niego jakby liną ratunkową. Dlatego różaniec i dziś jest skuteczną modlitwą, która przemienia ludzi, która przemienia otaczający świat, zwłaszcza, gdy jest on odmawiany wspólnie, np. w rodzinie, czy w parafii. Dzięki modlitwie różańcowej wnosimy się coraz wyżej i wyżej, aż na naszą życiową górę Tabor. Aby potem z niej zejść na równinę i żyć z większą mądrością, odwagą i radością, bo Chrystus i Jego Matka jest na zawsze z nami.

Różaniec – modlitwa medytacji i kontemplacji, a dzięki swojej formie, budzi i rozwija naszą wiarę i daje niezłomną nadzieję. Paciorki różańca mają to do siebie, że odrywają nas od złych myśli, trudów życia, są modlitwą prostą, a zarazem wzniosłą, toteż poświęcić tej modlitwie codziennie, chociaż kilkanaście

minut, jest rzeczą nader ważną – i nie bójmy się oddać naszego życia, właśnie w ręce najlepszej Matki. I bądźmy pewni, że sam Bóg słucha z uwagą szmeru naszych modlitewnych paciorków, szczególnie tych, które przesuwają się w rytm bijącego serca wypełnionego po brzegi wiarą i miłością.

Mówiąc o potrzebie odmawiania modlitwy różańcowej, nie sposób dziś pominąć pilnej modlitewnej potrzeby, jaka wyłania się współcześnie, a dotyczy ona tematyki rodziny. Właśnie ta najmniejsza, a zarazem najważniejsza komórka społeczna, w widoczny sposób, staje się coraz bardziej zagrożona, siłami godzącymi w jej istotę. Dlatego rodzą się uzasadnione obawy, o jej przyszłość, a wraz z nią, o losy całych społeczeństw. Powrót więc do różańca w rodzinach chrześcijańskich może stać się dla niej skuteczną pomocą, tak aby zapobiec dalszym zgubnym następstwom zła, które zalewa dzisiaj europejską rzeczywistość.

Zatem – w Jej Matczyne ramiona – oddajmy wszystkie współczesne, codzienne bolączki, abyśmy rozważając, w październiku, tajemnice różańca św., wg nich kształtowali własne życie i osiągnęli to, co one obiecują. Jej Matczynemu Sercu powierzmy ufnie wszystkie nasze troski, smutki i nadzieje. To właśnie Ona – radosna i bolesna i chwalebna, zawsze u boku Syna – jest także obecna pośród naszych codziennych spraw. Nie rezygnujemy z zaproszenia różańcowej Matki pod nasze rodzinne strzechy. □

JASNA GÓRA | Kryzys małżeństwa jest konsekwencją kryzysu wiary – przypomniał na Jasnej Górze bp Andrzej Czaja. Ordynariusz opolski wygłosił kazanie do uczestników 29. Ogólnopolskiej Pielgrzymki Rodzin. Spotkanie to przebiegało pod hasłem: „Polska odnawia małżeńskie śluby”. Bp Czaja zauważył, że dziś zbyt dużo uwagi rodziny poświęcają zdobywaniu środków materialnych zapominając o tym, że dom buduje się przede wszystkim na wzajemnych relacjach i miłości: „Miarą, bowiem domu nie jest dostatek, ale to, co się wydarza między ludźmi, między domownikami. Tymczasem dzisiaj są wspianiate budynki, płoty, domy pokoje, tylko tak często brakuje ciepła i miłości”. W czasie Pielgrzymki Rodzin podkreślano, że choć od państwa mamy prawo domagać się prowadzenia odpowiedniej polityki prorodzinnej, podejmowania rozmaitych projektów i akcji, to jednak i z naszej troski o Polskę musi wynikać współpraca z rządzącymi, przede wszystkim, w wsparciu ich modlitwą.

KATOWICE | Gość Niedzielny ma 90 lat. To katolickie czasopismo należy dziś do najlepiej sprzedawanych tygodników opinii w Polsce. Pierwszy numer „Gościa Niedzielnego” ukazał

się w Katowicach 9 września 1923 r. Pismo miało być ważnym narzędziem duszpasterskim po utworzeniu na Górnym Śląsku polskiej administracji kościelnej. Po przetrwaniu wojny i mimo szykan czasów komunistycznych stało się tygodnikiem o ogólnopolskim zasięgu. Dziś odważnie podejmuje też tematykę polityczną i ekonomiczną. „Zależało mi, żeby Gość Niedzielny był ważnym głosem Kościoła w debacie publicznej – mówi redaktor naczelny ks. Marek Gancarczyk. Tygodnik ten jest sprzedawany w nakładzie ponad 135 tys. egzemplarzy. Ma lokalne wkładki w 19 diecezjach. Dla dzieci ukazuje się Mały Gość Niedzielny.

RUDA ŚLĄSKA | August Jakubik wyruszył z Rudy Śl., aby samodzielnie pokonać liczącą ponad 1590 km trasę do Watykanu. W ten sposób chce upamiętnić 35. rocznicę wyboru bł. Jana Pawła II na Stolicę Piotrową. Do celu dotrze 16 października. Śląski długodystansowiec ma już na swoim koncie udział w 134 maratonach. Prowadził też Pokojowe Sztafety Biegowe do Watykanu zakończone spotkaniami z Janem Pawłem II w latach 1993, 1998, 2003 oraz w 2008 do grobu polskiego papieża. □

Najciemniej pod latarnią?

Marian Miszański

Latem, w sierpniu, w samą kanikule, trafil do mediów, przeciek”: wiceminister obrony narodowej, gen. Waldemar Skrzypczak, odpowiedzialny za zakupy sprzętu wojskowego i uzbrojenia, miał być szantażowany przez przedstawiciela jednego z izraelskich koncernów wojskowych – „jeśli nie zakupi sprzętu tej firmy, zostanie zniszczony”.

Potem okazało się, że wiceminister podobno już w maju informował o tym szantażu odpowiednie służby, ale opinia publiczna do dzisiaj nie otrzymała odpo-

wiedzi na pytanie zasadnicze: czym był szantażowany wiceminister obrony narodowej? Jeśli ma w swym życiorysie fakty, które mogą służyć do szantażu – to czy powinien zajmować tak odpowiedzialne stanowisko w polskich siłach zbrojnych? Do jakiego jeszcze szantażu mogą służyć takie fakty, jeśli są?

Czy takie fakty są, czy ich nie ma – tego opinia publiczna do dzisiaj nie wie (gdyby jednak ich nie było – na co liczył szantażysta?), ale swoistym potwierdzeniem może być niedawna decyzja szefostwa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, cofająca gen. Skrzypczakowi, wiceministrowi obrony narodowej w rządzie Tuska, tzw. certyfikat bezpieczeństwa, czyli dostępu do tajemnic państwowych i wojskowych. Decyzja ta, poprzedzona przecież stosowną procedurą sprawdzającą, spowodować powinna reakcję premiera i wyjaśnienie opinii publicznej, co właściwie dzieje się wokół zakupów w Izraelu sprzętu dla polskiej armii, tym bardziej, że oferentów nowoczesnego

sprzętu jest wielu, jest silna konkurencja, intensywne lobowanie więc i możliwa olbrzymia korupcja – zwłaszcza, że prezydent Komorowski zapowiedział ostatnio radykalne zwiększenie nakładów na wojskowe wydatki w najbliższych latach.

Zamiast takiego wyjaśnienia – premier Tusk podjął decyzję o... usunięciu ze stanowiska szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego!

W niektórych mediach, niektórzy dziennikarze (czy na polecenie oficerów prowadzących?) uderzyli w uspakajający ton: niesnaski w służbach, konflikt interesów, animozje personalne... Wszystko to być może, jednak podstawowe pytanie: czym szantażysta szantażował wiceministra, odpowiedzialnego za zakupy sprzętu wojskowego, nie doczekało się odpowiedzi. Minister – mimo cofnięcia certyfikatu bezpieczeństwa przez Służbę Kontrwywiadu Wojskowego – pozostał na swym stanowisku, szef SKW – swe stanowisko stracił.

Zapewne i jemu krzywda się nie stanie

Z KRAJU

- Bronisław i Anna Komorowscy udali się z wizytą do Nowego Jorku, gdzie Prezydent brał udział w 68 Sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ. W trakcie wizyty Komorowski odwiedził także bazę amerykańskiej marynarki wojennej i dowództwo NATO ds. transformacji w Norfolk, w stanie Wirginia.
- Prezydent Komorowski podpisał postanowienie o przedłużeniu okresu użycia Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Afganistanie o kolejne pół roku, do połowy kwietnia 2014 r. Kontyngent zostanie jednak zredukowany do 1000 żołnierzy.
- Jarosław Kaczyński zainaugurował kampanię na rzecz uczestnictwa w referendum w sprawie odwołania prezydenta stolicy. PO, prezydent i premier starają się do bezpośredniej demokracji w tym przypadku zniechęcić, licząc na niską frekwencję, która ocali rządy Hanny Gronkiewicz-Waltz.
- Dodatkowe wsparcie „Bufetowej” HGW... Straż Miejska podjęła decyzję, by do czasu warszawskiego referendum ograniczyć liczbę wystawianych mandatów. Przynajmniej jeden pozytywny skutek referendum.
- 72% badanych we wrześniu przez TNS Polska źle ocenia pracę rządu; dobrze – 20%, premiera Tuska krytykuje 68% ankietowanych, a chwali – 24%.
- W Polsce jest około 85 tys. osadzonych, 7 tys. osób objętych dozorem elektronicznym i 71 tys. skazanych, którzy oczekują na wykonanie kary więzienia. Ponad 300 tys. osób skazano dwukrotnie w zawieszeniu, a 100 tys. wyrok w zawieszeniu ustyszano po raz pierwszy. Min. sprawiedliwości Biernacki zapowiedział zmiany w Kodeksie karnym, w tym m.in. ograniczenie możliwości wymierzania przez sądy kar w zawieszeniu, które

w kodeksie zostaną zamienione na kary grzywnien.

- „Rzeczpospolita” dotarła do dokumentu, który stał się bezpośrednią przyczyną dymisji gen. Noska, szefa Kontrwywiadu Wojskowego. Kierowana przez niego SKW od kilku miesięcy weryfikowała ankietę bezpieczeństwa wptwowego wiceszefa MON gen. Skrzypczaka i odmówiła mu tzw. „poświadczenia bezpieczeństwa”, czyli dostępu do tajemnic państwowych. Następnego dnia zdymisjonowano... Noska.
- Prezydent Komorowski nadał Gwiazdę Afganistanu sierżantowi sztabowemu armii amerykańskiej Michaelowi H. Ollisowi, który zginął ratując życie polskiego żołnierza w Afganistanie.
- Odważny sąd. Karę czterech lat więzienia wymierzył Sąd Okręgowy w Bydgoszczy byłemu funkcjonariuszowi UB. Henryk W. odpowiadał za torturowanie podczas przesłuchań działaczy niepodległościowych w 1945 r.
- Jerzy Chrościkowski, przewodniczący NSZZ RI „Solidarność” został wybrany wiceprezesem COPA – najważniejszej w Europie organizacji zrzeszającej rolnicze związki zawodowe oraz organizacje spółdzielcze.
- Bulwarowi nad Odrą pomiędzy mostami Grunwaldzkim i Pokoju we Wrocławiu nadano imię Marii i Lecha Kaczyńskich. Z inicjatywą wystąpili związkowcy z „Solidarności” i władze samorządowe.
- 21 września w Warszawie odbywały się uroczystości z okazji 71. rocznicy powstania Narodowych Sił Zbrojnych. Ulicami stolicy przeszedł Marsz NSZ, a rocznicy towarzyszyła konferencja.
- Nowe „transferu”. Prof. Maksymowicz – minister zdrowia w rządzie Buzka wystąpił z PO i dołączył

do grona tzw. „ekspertów” Jarosława Gowina, który ogłosił powstanie nowej inicjatywy Program 2015.

- Postowie mieli inne zdanie w sprawie kolegi, niż CBA. Po półtora roku analiz, dyskusji i przesłuchań postowie Sejmowej Komisji Regulaminowej i Spraw Poselskich zamknęli sprawę zgłoszonych nieprawdliwości w oświadczeniach majątkowych posła Koźlakiewicza (PO), zwanego „królem drobiu”. Złamanie prawa zarzuciło mu CBA. Poseł w czasie wykonywania mandatu posła m.in. dzierżawił od Agencji Nieruchomości Rolnych grunty należące do Skarbu Państwa i prowadził na nich działalność gospodarczą, czego zabrania prawo.
- Przechowywanie krwi ratującej życie dzieci będzie obłożone 23-procent. VAT-em! Ministerstwo Finansów uznało, że przechowywanie komórek macierzystych nie jest formą ratowania życia.
- Polska i osiem innych krajów UE podpisały deklarację wzywającą do uwzględnienia tytoniu przy dopłatach do produkcji rolnej. Zgodnie z porozumieniem ws. reformy Wspólnej Polityki Rolnej, od 2015 r. tytoń nie będzie mógł być wspierany środkami UE.
- Od ubiegłego roku poprawiło się nastawienie Polaków wobec USA i amerykańskiego przywództwa na świecie. Liczba Polaków, którzy uznają amerykańskie przywództwo za pożądane wzrosła o 12%. W poprzednim badaniu GMF taką opinię wyraziło 38% respondentów. W skali UE amerykańskie przywództwo za pożądane uznaje 55% osób. Z raportu „Transatlantic Trends 2013” wynika także, że coraz więcej (wzrost z 68 do 76%) Polaków przychylnie ocenia UE. 75% Polaków uznaje przywództwo Rosji na świecie za niepożądane. □

(wnet pojawiły się medialne „pogłoski sondujące”, że zrekompensuje mu to posada w dyplomacji), ale trudno załatwienie tej sprawy ulokować w „demokratycznych standardach praworządności państwa”. Także okoliczności tej sprawy zdają się potwierdzać coraz powszechniejsze w opinii publicznej przekonanie, że premier Tusk jest tylko „notariuszem” kilku grup interesów, rozgrywających za jego plecami (acz za jego wiedzą) swe brudne interesy. Przekonanie to zrodziło się zresztą już w chwili utworzenia rządu przez Tuska: w rządzie tym znalazło się ledwo... dwóch członków tzw. gabinetu cieni (gdy PO była w opozycji). Dlaczego inni przewidywani i zapowiadani na ministrów politycy PO musieli w ostatniej chwili ustąpić miejsca zupełnie nowym nominatom? Kto ich przeforsował?

Opinia o Tusku, jako bezwolnym popychadle rozmaitych, nieformalnych grup nacisku przekłada się powoli, ale nieuchronnie na sondaże: Platforma Obywatelska traci poparcie. Najnowszy skandal związany z szantażem wobec wiceministra obrony narodowej, tajnym narzędziem tego szantażu, cofnięciem mu certyfikatu bezpieczeństwa i zdymisjonowaniem szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego z pewnością popular-

ność rządu Tuska jeszcze bardziej obniży.

Toteż i jego wystąpienia stają się coraz bardziej groteskowe. Niedawno Tusk obwieścił, że „kryzys w Polsce skończył się” – co stoi w rażącej sprzeczności choćby z wielkością bezrobocia, z postępującym gwałtownie zadłużeniem kraju (więc i każdej polskiej rodziny!), z rozpaczliwą, wirtualną księgowością ministra finansów, wreszcie z drastycznym poszukiwaniem „rezerw finansowych” (jak za PRL) w postaci zwiększenia akcyzy na alkohol i papierosy, czy drenowaniu kieszeni kierowców „planowaniem wpływów z mandatów”.

Nawiasem mówiąc: jeśli w świecie zachodnim pojawiają się pewne słabe oznaki kontunktury – świadczą to raczej o słuszności tezy, iż jest to tylko pierwszy skutek inflacyjny (wpompowania w gospodarkę USA i UE ponad dwóch bilionów dolarów i euro). Pieniądz inflacyjny rozlewa się powoli: najpierw trafia do banków, administracji rządowych i zblatowanych z biurokracją „przedsiębiorców” i jest wydatkowany przez te grupy społeczne jeszcze po „starej”, przedinflacyjnej wartości i wedle jej siły nabywczej. W miarę jednak, jak inflacyjne biliony rozlewają się szerzej – co wymaga pewnego czasu – dopiero wtedy wystę-

puje pełny efekt inflacyjny. Jak to trafnie charakteryzował Milton Friedman: „Z inflacją jest jak z pijaństwem – najpierw euforia, potem kac”.

Obwieszczając „koniec kryzysu” w Polsce Tusk goni w piątkę, próbując zachować swój optymistyczny, „ujmujący image” do końca swych dni. Aż strach jednak pomyśleć, w jakim stanie pozostawi kraj koalicja PO/PSL nowej władzy... A może – w tym szaleństwie jest metoda?

Tymczasem wybory w Niemczech wygrali chrześcijańscy demokraci, przynajmniej de nomine – „chrześcijańscy”. Jeśli Angeli Merkel uda się sklecić jakąś koalicję – premier Tusk zapewne liczy na jej wdzięczność: lukratywnych posad w unijnej biurokracji nie brakuje. Dla Polski ponowne rządy Merkel oznaczać będą przede wszystkim dalszą centralizację finansów krajów członkowskich UE, więc i naciski na zastąpienie złotówki – inflacyjnym „euro”. Po jakim kursie nastąpi przeliczenie? Ba! O tym rząd ani się zająknie.

Kryzys w Polsce zatem „skończył się” – czy dopiero się zaczyna? To dość zasadnicza różnica zdań między rządem a opozycją, a skandale w strukturach władzy przemawiają raczej za drugą możliwością: ratuj się, kto może, zanim się zacznie. □

ZE ŚWIATA

Bogdan Dobosz

- Wyłoniony w wyniku wyborów w Niemczech nowy Bundestag składa się z 630 posłów. Zwycięskie CDU/CSU zdobyły 311 miejsc. Do absolutnej większości zabrakło im 5 mandatów. Największa partia opozycyjna SPD uzyskała 192 mandaty. Zieloni będą mieli 63 miejsca, a lewica Die Linke – 64. Do parlamentu nie dostali się liberałowie z FDP, CDU będzie więc tworzyło koalicję z SPD. Kanclerzem pozostanie Angela Merkel.
- 30 września rozpoczął się konsystorz, podczas którego kardynałowie, ustalą datę kanonizacji Jana Pawła II i Jana XXIII.
- Ukraińska opozycja zawiesza konfrontację z administracją prezydenta Janukowicza. Ma to pomóc w podpisaniu umowy stowarzyszeniowej z UE. Rząd Ukrainy zatwierdził już tekst umowy stowarzyszeniowej. Zachód domaga się już tylko rozwiązania sprawy Tymoszenko, która nadal przebywa w więzieniu.
- W Moskwie odbyła się konferencja „Współpraca przygraniczna, jako część euroazjatyckiej integracji”. Podczas konferencji po raz kolejny rosyjscy politycy odnieśli się do tematu Ukrainy. Naczelnik pierwszego departamentu Wspólnoty Niepodległych Państw MSZ Rosji komentując europejską integrację Kijowa nazwał Ukraińców... „paszytami”. Kreml zapowiedział też m.in., że wzmocni kontrolę na granicy z Ukrainą by zabezpieczyć się przed „zalewem europejskich towarów”.
- Rosja rozpoczęła deportację pracujących w tym kraju obywateli Mołdawii, a wcześniej wprowadziła embargo na mołdawskie wina. To także część nacisków dotyczących stowarzyszenia się z UE.
- Metropolita mińsko-mohylewski abp Kondrusie-

wicz zaapelował o modlitwy w sprawie zatrzymanego przez białoruskie KGB katolickiego księdza Łazara, który został oskarżony o zdradę państwa.

- Rada Miejska Lwowa wróciła do sprawy legalności polskich symboli militarnych znajdujących się w tym mieście, m.in. Szczerbca umieszczonego na Cmentarzu Orłąt. Partia „Swoboda” uznaje, że jest on oznaką „polskiej, okupacyjnej symboliki wojskowej” w mieście i dlatego powinien zostać usunięty.
- Premier Rumunii Ponta poinformował, że jego rząd przyjmie projekt ustawy, która umożliwi zmniejszenie emerytur byłych oprawców komunistycznych. W Rumunii oburzenie wywołały informacje prasowe o tym, że niektórzy wysocy rangą byli oficerowie Securitate otrzymują emerytury w wysokości nawet 6 tys. lejów (ok. 5800 zł), podczas gdy część ich ofiar dostaje ok. 600 lejów.
- Prezydent Rosji Putin nie wykluczył, że w 2018 r. znów będzie ubiegał się o urząd prezydenta.
- Prezydent Gruzji Saakaszwili oskarżył Rosję o zajęcie ponad 400 hektarów terenów przygranicznych. Rosjanie dokonali „korekty” granicy z Osetią.
- Organizacja ds. Zakazu Broni Chemicznej powiadomiła, że Syria przekazała jej „wstępną deklarację” dotyczącą swoich zasobów tej broni.
- Sąd administracyjny Egiptu zakazał wszelkiej działalności Bractwa Muzułmańskiego i orzekł konfiskatę mienia tej organizacji.
- Pakistańscy chrześcijanie domagają się większej ochrony ze strony państwa i zablokowali drogi na terenie kraju. Był to protest i potępienie zamachu na kościół w Peszawarze, w którym zginęło 81 osób.

- Terroryci z somalijskiej radykalnej milicji islamskiej Al-Szabab opanowali centrum handlowe Westgate w stolicy Kenii Nairobi. Wzięto zakładników. W czasie akcji odbicia centrum zginęło ok. 70 osób.
- Stowarzyszenie rosyjskich naukowców opublikowało listę deputowanych Dumy Państwowej, którzy sfalszowali swoje prace doktorskie. Jest ich 25.
- MSZ Rosji zażądało oficjalnych wyjaśnień od władz Korei Płn. w związku z ostrzelaniem i zatrzymaniem przez straż przybrzeżną na Morzu Japońskim rosyjskiego kutra rybackiego.
- Aktywistom Greenpeace ze statku „Arctic Sunrise”, zatrzymanego na Morzu Barentsa przez straż przybrzeżną Rosji, postawiono zarzuty terroryzmu i prowadzenia nielegalnej działalności... naukowo-badawczej.
- Turcy ponownie wyszli na ulice Stambułu i kilku innych metropolii, by zaprotestować przeciwko nadużyciom policji.
- Zaniepokojenie w Polsce wzbudziły rosyjsko-białoruskie manewry „Zapad 2013”, które odbyły się niedaleko Brześcia.
- Polscy żołnierze przejęli w Afganistanie rekordową liczbę chemikaliów służących do produkcji materiałów wybuchowych. Zarekwirowali ich niemal 48 ton.
- Działacz mniejszości polskiej na Białorusi Poczobut został zwolniony przez sąd w Grodnie z obowiązku odbywania kary pozbawienia wolności za zniesławienie prezydenta Łukaszenki.
- Postępu „postępu”. 53-letnia Pat Storey, mężatka, matka dwojga dorosłych dzieci, została, jako pierwsza kobieta mianowana biskupem Kościoła anglikańskiego w Irlandii. □

Granice muszą być jasne

Z Marcinem Kręglem pedagogiem i psychologiem szkolnym rozmawia Joanna Bątkiewicz-Brożek (Gość Niedzielny)

Dzisiaj jest moda na bezstresowe wychowanie. Co na to pedagog?

Marcin Kręgiel: – Nie ma czegoś takiego jak bezstresowe wychowanie. To mit. Ale prawdą jest, że pojawiła się tendencja wychowania, by zapewnić dzieciom dużo swobody.

W wielu krajach nie wolno dziecku nawet zwrócić uwagi, bo hamuje to jego rozwój. Dziecko ma swobodę graniczącą z absurdem. Pan idzie pod prąd i proponuje dyscyplinę i zasady.

– Nazywam to jasnymi regułami. I nie idę pod prąd, po prostu inaczej wspieram potrzebę rozwoju. Dzieci, rodzice i nauczyciele, którzy znają reguły i przestrzegają ich dostrzegają, że do większości sytuacji, które określamy jako trudne, czy to w szkole, czy w domu, w ogóle nie dojdzie.

Ale dzisiaj, gdy dorosły stał się dla dziecka kumpłem, łatwiej podważyć jego polecenia, dyskutować z nimi.

– Taka demokracja w pieluchach. I prawdą jest, że dziś dzieci mają problemy z obowiązkowością, koncentracją, z relacjami w grupie. To owoc czasów, w których żyjemy w ciągłym pośpiechu, rodzice nie poświęcają dziecku tyle uwagi, ile potrzeba, a nauczyciele zarzuceni biurokracją też nie wypełniają swojej roli. Często też puszcza nam nerwy w szkole, awantury z nastolatkiem to codzienność w wielu domach. Tylko że jak nakrzyć, pogrozić, to owszem, dziecko wykona polecenia, ale to rodzi frustrację i – mimo szybkiego efektu – nie utrwał w dziecku pożytecznego zachowania... Takie impulsywne, doraźne działania nie są dobre.

Ale jak nastolatek rąbnie drzwiami ojcu przed nosem, to trudno zachować spokój.

– Trzeba popracować z nim nad takim sposobem wyładowania złości, który nikogo nie zrani. Niech idzie do pokoju zrywa kartki i je depcze, niech wali w worek bokserski. Jak emocje opadną, przechodzimy do rozmowy. Ale jeśli w rodzinie są jasne reguły, dziecko wie, co je czeka. W relacji z dzieckiem dorastającym, ale i matym nieświadomie popełniamy szereg błędów. Stąd te emocje. Przetestuj panią. Chce pani, żeby córka posprzątała pokój i odrobiła zadania. Jak jej pani o tym powie?

Proszę posprzątać pokój: brudy z szafy do łazienki, na biurku ma być pusto, a potem lekcje. Potem sprawdzą. Jak będziesz miała problem, zgłoś się.

– Wydała jej pani kilka poleceń naraz. Po dwóch godzinach córka będzie dalej w rozsypce, a pani puszcza nerwy. Czy tak? Kardynalna zasada brzmi: by uniknąć awantur – zadawać dziecku tylko jedno polecenie! Czyli: Iwona, pościel łóżko. Wracam za 15 minut, żeby sprawdzić. Wraca pani: Iwonko bardzo ładnie postawiłaś łóżko, czy możesz jeszcze posprzątać w szafie itd. Tu ważna uwaga jeśli chodzi

o zadania domowe – stosujemy tzw. zasadę babci: przyjemność przed nauką uczyni z niej karę, a odwrotnie – nagrodę.

Ważne też, żeby nie mówić do naszego dziecka z kuchni, gdy ono jest w swoim pokoju i gra na PSP, bo nie ma szans, żeby coś usłyszało. Potrzebny jest kontakt wzrokowy. Można też – jeśli mamy dziecko z ADHD – poprosić o powtórzenie polecenia. Jest szansa, że nie będziemy musieli powtarzać go pięć razy. Najlepiej zrobić listę oczekiwań i zadań z dzieckiem. Wywiesić ją na lodówce i odhaczać. I dziecko, i my mamy kontrolę nad tym, co się dzieje.

I wreszcie, dobrze jest się zastanowić, czy na pewno chcemy, żeby dziecko zabierało się za sprzątanie szafy np. pół godziny przed wizytą znajomych, albo czy ma szybko zmywać, skoro musimy wyjść do dentysty. Może lepiej wtedy odpuścić.

W książce pt. „Sposób na trudne dziecko” przeczytałam, że na umycie zębów składa się 27 zachowań (od zaświecenia światła

Nowe karty i podobna gra?

ciąg dalszy ze str. 3

CDU i skoliigaconej z nią bawarskiej CSU do absolutnej większości zabrakło zaledwie pięciu mandatów. W ten sposób chadecy muszą tworzyć rząd koalicyjny z któryś z partnerów lewicowych. Dotychczasowy koalicjant, liberalna FDP, poniosła klęskę. FDP po raz pierwszy od powstania Republiki Federalnej Niemiec w 1949 roku znalazła się poza parlamentem. Cztery lata temu zdobyła 14,6 proc. głosów, teraz została przez Merkel wymanewrowana. Z jednej strony Kanclerz nie dopuściła do realizacji wyborczych obietnic koalicjanta (przede wszystkim zapowiedzi obniżenia podatków), a z drugiej wbiła na koniec nóż w plecy liberałów nawołując zwolenników CDU, by nie oddawali tzw. drugiego głosu na FDP. W ten sposób partia ta nie przekroczyła progu 5%.

Wyłoniony w wyniku wyborów w Niemczech nowy Bundestag składa się z 630 postów. Zwycięskie partie CDU/CSU zdobyły 311 miejsc, największa partia opozycyjna SPD uzyskała 192 mandaty, Zieloni będą mieli 63 miejsca, a postkomunistyczna lewica Die Linke – 64.

Najbardziej prawdopodobnym partnerem dla CDU wydaje się SPD. Koalicja z socjaldemokratami rządziła w latach 2005–2009, uzyskując niezłe oceny wyborców. Rząd ten dość skutecznie walczył ze skutkami światowego kryzysu finansowego. Jednak i

w tym przypadku Merkel potrafiła ładnie „rozprowadzić” koalicjanta. Sukcesy spadły na chadeków, niepowodzenia na socjaldemokratów. Nic dziwnego, że w wyborach w 2009 roku socjaldemokraci uzyskali najgorszy wynik w powojennej historii RFN – 23 proc. Właśnie ta wewnętrzna i niebezpieczna dla koalicjantów gra Merkel spowodowała, że SPD podchodzi obecnie do współtworzenia rządu dość ostrożnie. Alternatywą są jednak nowe wybory lub koalicja z Zielonymi (w „zielonej polityce” wielkich różnic nie ma, by przypomnieć likwidację przez chadecki rząd elektrowni atomowych). Merkel zastrzegła już, że rozmowy z SPD „nie wykluczają innych kontaktów”.

Na marginesie wyborów niemieckich odnotować należy dobry wynik – 4,7% eurosceptyków z Alternatywą dla Niemiec (AfD). Partia ta powstała dopiero w kwietniu tego roku i postulowała m.in. natychmiastowe opuszczenie strefy euro.

Niezależnie od tego, kto w końcu utworzy niemiecki rząd, należy się zgodzić z opinią, że sama polityka Niemiec nie ulegnie większym zmianom. Kanclerz Merkel podejście zapewne kilka niepopularnych rozwiązań, które „zamrożono” na czas wyborczej kampanii. Na wokandy stanie np. dalsza pomoc dla Grecji, czy polityka oszczędności w UE. Najważniejsze jednak problemy to reforma Unii i relacje z Rosją.

w łazience). Wyhamowałam poranną goni-
twę w domu...

– Otóż to. Behawiorysty zauważyli, że na każdą czynność składa się kilka zachowań. I każde potrzebuje uwagi i czasu na realizację. Dla przedszkolaka lub dziecka we wczesnym wieku szkolnym takie zadanie to 30, nawet 40 czynności. Jak nałożyć się kilka poleceń, to liczba czynności, które są przed dzieckiem, wynosi ponad setkę. Czy będzie w stanie je zapamiętać? Powtórzę, zbyt duża liczba poleceń wprowadza chaos i nerwy, frustrację dziecka i złość rodzica. Behawiorysty radzą też, by za każde dobrze wykonane zadanie, chwalić dziecko. To je wzmacnia i daje spore szanse, że dziecko powtórzy swój sukces. A jak już dziecko pochwalimy w obecności kogoś innego, to wzmacniamy je podwójnie.

A my często tylko krytykujemy...

– „Wyrzucicie śmieci, ale znowu nie wynioscieś butelek. Nie można na ciebie liczyć”. Albo: „Posprzątałaś, a to co ma być?! Wyrzucę ci te zabawki, jak jeszcze raz znajdę je na podłodze”. Dziecko podniesie te zabawki, o których zapomniało, ale będzie sfrustrowane i niekoniecznie ponownie posprząta pokój.

Pochwała jako wzmocnienie?

– Pochwała jest nagrodą cenniejszą niż cokolwiek materialnego. „Opróżniłaś zmywarkę, wywiązałaś się ze swojego obowiązku, jestem z Ciebie dumna”. Albo: „Posprzątałaś pokój, bardzo mnie to cieszy. A gdyby tak jeszcze odłożyć na półkę tę grę?”. Inny przykład błędów rodziców: mama prosi Wojtkę, żeby wyrzucić śmieci. Słyszysz: „zaaraaz”, po czym chłopak nie robi tego przez godzinę. Zna to pani?

Znam. „Rozładuj zmywarkę”. – „Juuz”. I zmywarka jest pełna do wieczora.

– I co pani robi?

Ostatnio po dwóch dniach nie wytrzymałam i rozładowałam sama.

– I nauczyła pani dziecko, że może zlekceważyć pani polecenie i nic złego się nie stanie. Wszyscy tracą w takiej sytuacji, a często dodatkiem jest awantura.

Miałam wytrwać, aż mi się wszystkie talerze i szklanki skończą?

– Nie skutkuje to na dłuższą metę. Tu też zabrakło jasnych reguł. Zanim dojdzie do napięcia, warto ustalić, jak i kiedy ta czynność ma być wykonana. Umawia się pani z dzieckiem, że jak opróżni zmywarkę lub wyniesie śmieci, to dostanie np. czekoladę lub lody. A jeśli dziecko nie wykona zadania, zabiera mu pani 15 minut tzw. czasu ekranowego.

Czasu ekranowego?

– Nasze dzieci żyją w świecie komputerów, tabletów, komórek, Skype'a. Umawia się więc pani, że to będzie dostępne dla dziecka przez godzinę na dobę. Ani dużo ani mało, ale dzięki temu świadomie może pani wpływać na dziecko. Dziecko o 10 minut spóźni się z rozładowaniem zmywarki, zabiera mu pani ten czas z czasu ekranowego.

Pachnie szantażem.

– Raczej to nauka konsekwencji i motywacji. W dorosłym życiu też za pracę wykonaną dostanie pani premię, a za niewykonanie jej naganę od szefa. Poza tym ważne jest, by i dzieciak, i rodzic ustalili regułę, zanim wejdzie w życie: jest problem ze śmieciami, bo śmierdzą, obowiązki dzielimy. Umawiamy się tak i tak.

I to działa?

– Tak, bo dziecko ma do wyboru – świadomego! – dwie wersje zachowań, i wie, jakie czekają je za to konsekwencje. Oczywiście nie zawsze dobrą konsekwencją są rzeczy materialne. Lepsze są nagrody emocjo-

nalne. Jeśli więc lwona posprząta pokój czy Wojtek wyniesie śmieci, to tata zagra z nimi w ulubioną grę jenga lub weźmie na przejażdżkę rowerem.

Czy taka „nagroda” nie należy się dzieciom, jako wyraz naszej miłości?

– Tak, dziecku należy się nasz czas, bo je kochamy. Czas z rodzicami to ważny element rozwoju dla dziecka. Ale przykładowo robi pani z córką kolację, ale już np. w sobotę może ją pani wciągnąć do pomocy przy pieczeniu ciasta. To coś więcej. Może z pozoru w epoce kultury 3D, tabletów, wydaje się to śmieszne, ale dzieci zawsze lgną do tych najprostszych, tzw. emocjonalnych nagród, o czym zupełnie zapomnieliśmy.

Przyjazne metody behawioralne uczą konsekwencji i rodziców. Ostatnio pogroziłam dziecku odebraniem telefonu komórkowego na tydzień, a oddałam po dwóch dniach, bo potrzebowałam z nim kontaktu.

– Klasyczny przykład. Wzmocnienie negatywnego zachowania u dziecka. Używamy przykrych konsekwencji realnych do wykonania. Nie mówi pani: zabieram ci komórkę na dwa tygodnie, ale na jedno popołudnie. Kasuję ci komputer nie na miesiąc, a na dwa wieczory. To i tak jest dla dziecka niewygodne, a nauczy się, że rodzic jest konsekwentny. Dzieci są doskonałymi obserwatorami i wiedzą, kiedy dorosty odpuści, będzie pobłażliwy, jak go podejść. Dziecko będzie próbować zmieniać reguły, dopóki nie nauczy się, że rodzic jest konsekwentny.

Czyli sami jesteśmy winni złego zachowania naszych dzieci.

– Najgorszym naszym grzechem jest brak czasu dla nich. W życiu dziecka dominuje więc czas ekranowy czy grupa, z którą się spotyka w szkole. *ciąg dalszy na str. 14*

Obydwie sprawy niemal bezpośrednio dotyczą Polski, ale zwłaszcza ta druga, wydaje wyjątkowo dla Warszawy interesująca. UE jest wciągana przez Moskwę we współzawodnictwo w całym regionie wschodniej Europy, by przypomnieć ostatnie groźby Kremla wobec krajów pragnących zbliżenia z UE, jak Ukraina, Mołdawia, Gruzja czy Armenia.

Czy SPD w roli partnera Merkel wprowadzi korekty do polityki zagranicznej? Tradycyjnie MSZ przypada koalicjantowi, więc resort ten objęliby właśnie socjaldemokraci. Jest to partia tradycyjnie uznawana za prorosyjską. Wystarczy przypomnieć podpisaną przez Schroedera umowę z Rosją o budowie NordStreamu. Eurodeputowany PO Jacek Saryusz-Wolski uważa, że znacznie lepsza dla Polski byłaby tu koalicja CDU z Zielonymi: „Poza lekkim zazielenieniem polityki europejskiej, i tak już nadmiernie zielonej, żadnych poważnych szkód Polsce to nie przyniesie. W obszarze polityki wschodniej są bardzo blisko polskich pozycji”.

Należy jednak pamiętać, że w polityce niemieckiej obowiązuje zawsze pewnego rodzaju ciągłość i nie występują jakieś radykalne zmiany. W dodatku centrum zagranicznej polityki mieści się w urzędzie kanclerskim, a nie w ministerstwie. Duża część polityków chadeckich nie zaakceptowałaby radykalnej zmiany relacji z Moskwą. Można się więc spodziewać co najwyżej zmiany akcentów.

Prof. Zdzisław Krasnodębski na pytanie o to, jaki wpływ zwycięstwo Angeli Merkel będzie miało na Polskę? – przypominał, że „do tej pory różne kontrowersyjne sprawy były zawieszane, a należą do nich także takie rzeczy jak relacje z Polską. W Niemczech widzi się, że Donald Tusk słabnie i oni muszą sobie jakiś wariant na tę sytuację wypracować. Być może z naszej perspektywy zmiana będzie polegała na energiczniejszej postawie Niemiec. Pewnie pojawią się próby wptynięcia na przyszłe wybory w Polsce”. Tusk i Sikorski to dla Berlina partnerzy łatwiejsi, niż np. rząd PiS. Niemcy mogą obecnie liczyć na poparcie Polski w Europie właściwie bezwarunkowo. Zmiana rządów w naszym kraju nie byłaby więc dla nich korzystna, a że w naszym kraju funkcjonuje różnych niemieckich fundacji i mediów bez liku, przyszłość akurat w tym względzie łatwo przewidzieć... W przypadku PO warto jednak pamiętać i przestrożę płynącą z losów partyjnych koalicji w Niemczech (z SPD i FDP), które pani kanclerz zbyt szybko zaufała i znalazła się na lodzie.

Osobne sprawy to gospodarka Niemiec, która ma duży wpływ na ekonomię nad Wisłą i stosunki euroatlantyckie. Jednak w tych dwóch przypadkach zmian raczej nie będzie. □

Bohdan Usowicz

KRZYŻÓWKA NA ROCZNICĘ URODZIN

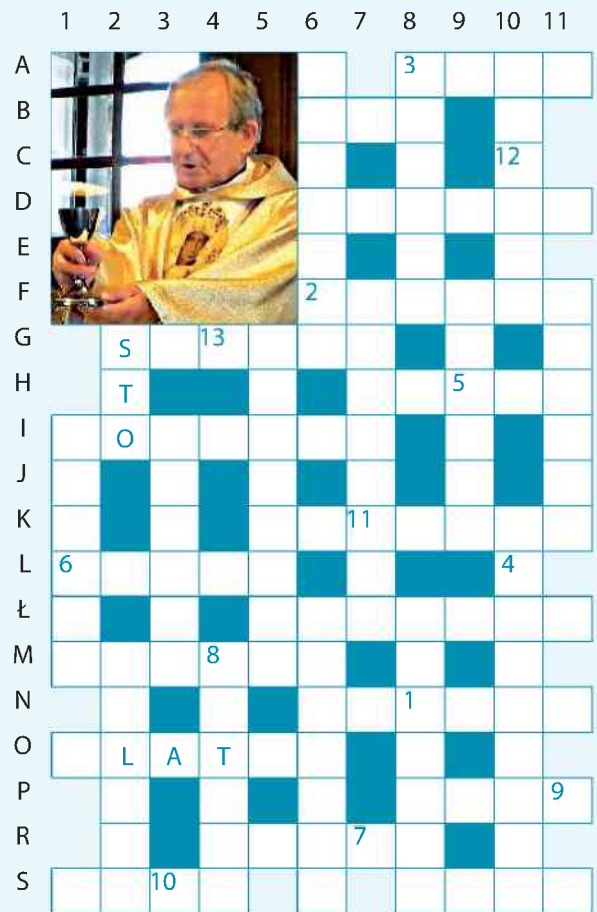
PROPONUJE: MDZ

Poziomo: A-8. Nabożeństwo będące odniesieniem do Ostatniej Wieczery Jezusa. B-6. Pas lub szarfa służąca do przepasywania tradycyjnych japońskich kimono. D-6. Wstyd, kompromitacja potocznie. F-6. Ks. Władysław ....., polonijny duszpasterz z Dunkierki. G-2. Mieszka obok. H-7. Drapieżne ssaki z rodziny psowatych. I-1. Budynek stawiany przy głównym trakcie komunikacyjnym prowadzącym do miasta, który dawniej był siedzibą miejskich władz skarbowych pobierających opłaty celne i drogowe. K-5. Długi, łukowaty skok konia. L-1. Nadmierne, niepożądane przybieranie na wadze. Ł-5. Narkotyk wytwarzany z liści koki. M-1. 1/100 funta egipskiego. N-6. Kreślarz, rysownik, ilustrator. O-1. Pomieszczenie o ścianach z prętów, przystosowane do hodowli lub przewozu zwierząt. P-8. Pogoda, atmosfera, klimat. R-4. Oprzęd jedwabnika. S-1. ... Galilejska – miejsce pierwszego cudu Jezusa. S-8. Ciekły tłuszcz otrzymywany ze świeżej wątroby ryby, dorsza.

Pionowo: 1-I. Topnienie lodu lodowców spowodowane działaniem wody morskiej lub temperatury /débâcle/. 2-M. Strzelisty szczyt wieży. 3-I. Każda z trzech bogiń wdzięku i radości lub lekkość w poruszaniu się i zachowaniu. 4-M. Utwór dramatyczny przeznaczony do wystawiania na scenie. 5-G. Całokształt wiedzy i zdolności umysłowych człowieka. 6-A. Karczma, oberża, szynk. 6-Ł. Potocznie o harmonijce ustnej. 7-F. Metalowy przedmiot o ustalonym ciężarze, służący do ważenia ciężarów na wadze szalkowej. 8-A. Bakteria, drobnoustrój, zarazek. 8-Ł. Roślina o kwiatach zebranych w kłosowate kwiatostany /szarłat/. 9-F. Potrawa ze zwiniętego w rulon upieczonego płata mięsa z nadzieniem. 10-A. Potocznie o cynfolii lub staniolu. 10-K. Miasto nad M. Północnym, w którym ksiądz Władysław Dobroć pełni posługę duszpasterską. 11-F. Sałatka z ugotowanych i utartych czerwonych buraków zaprawiona chrzanem i octem. □

Litery z pól ponumerowanych utworzą rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	!
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	---

Rozwiązanie krzyżówki z numeru 23/2013 GK: **Stopy wody pod kilem.**

Poziomo: narybek, żeglarz, rurka, bandera, reforma, batat, liana, lista, pagaj, odzew, pasat, leżak, Korfu, choroba, sztygar, maszt, Alabama, anatema. **Pionowo:** Nobel, pycha, Itawa, ranga, stopa, Niasa, Breda, Troja, krab, Kama, grot, rosa, żart, usta, gafel, Litwa, Indie, a dres, żagle, trema, zjawia, kuria. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Na otwarcie fazy grupowej Ligi Europy ostatni polski klub występujący w rozgrywkach, czyli Legia Warszawa, przegrał w Rzymie 0:1 z Lazio. Mistrzowie Polski toczyli jednak wyrównaną walkę z faworyzowanym rywalem

☺ W 8 kolejce ekstraklasy doszło do 186. derbów Krakowa. Cracovia i Wisła podzieliły się punktami remisując 1:1. Trwa też dobra passa lidera tabeli – Legii, która pokonała 2:1 w „klasyku” Górnika Zabrze. Pozostałe wyniki: Podbeskidzie Bielsko-Biała – Jagiellonia 0:1, Piast Gliwice – Widzew 3:0, Lech Poznań – Pogoń Szczecin 1:2, Lechia Gdańsk – Zawisza Bydgoszcz 1:1, Zagłębie Lubin – Korona Kielce 2:0, Ruch Chorzów – Śląsk Wrocław 1:1. Legia miała 3 punkty przewagi nad Górnikiem. Niemal natychmiast zaczęła się też 9 kolejka, w której na inaugurację Pogoń pokonała Podbeskidzie 2:1 i wskoczyła na chwilę na pozycję wicelidera. W drugim meczu tej kolejki, który się odbył jeszcze przed zamknięciem numeru Piast Gliwice uległ 0:2 Lechowi Poznań.

☺ 32 kraje zgłosiły swoje miasta do wspólnej organizacji piłkarskich mistrzostw Europy w 2020 r. Na liście są 2 miasta z Polski – Chorzów i Warszawa. Wybór miast wspól-

organizujących Euro 2020 nastąpi 25 września przyszłego roku.

☺ Jeden z najlepszych obrońców naszej ekstraklasy Brazylijczyk Paraitba (Śląsk) chce złożyć wniosek o polskie obywatelstwo.

☺ Biało-Czerwoni siatkarze awansowali do pierwszej rundy mistrzostw Europy 2013. Dwa zwycięstwa w fazie grupowej (po 3:1 z Turcją i Słowacją) oraz porażka 1:3 z Francją sprawiły, że zajęliśmy drugie miejsce w grupie. Polska kadra musiała w barażu zagrać o prawo gry w ćwierćfinale z Bułgarią.

☺ Mistrzowie Polski – Vive Targów Kielce – 10-oma bramkami przewagi znokautowali ekipę francuskiego Dunkerque HB w swoim inauguracyjnym meczu Ligi Mistrzów piłkarskiej ręcznej. Kielczanie wygrali w pojedynku grupy B 33:23.

☺ Skandalem zakończył się rewanżowy mecz finału żużlowej Enea Ekstraligi pomiędzy Stelmetem Zielona Góra i Unibaxem Toruń. Po wygraniu pierwszego meczu w Toruniu przez gospodarzy 46:43, w rewanżu torunianie, którzy przyjechali do Zielonej Góry bez kontuzjowanego Tomasza Golloba (fatalny upadek i kontuzja w Szwecji na GP Skandynawii) – odmówili startu.

Walkower dla zielonogórzan 40:0 oznacza, że Stelmet Falubaz został mistrzem Polski na rok 2013. Z kolei Dospel Włókniarz Częstochowa, chociaż wygrał rewanżowe spotkanie o brązowy medal Enea Ekstraligi 48-42, to w dwumeczu przegrał o dwa punkty z Unią Tarnów i to zawodnicy tego klubu stanęli na najniższym stopniu podium rozgrywek.

☺ GP Skandynawii wygrał Iversen. Trzeci był Hampel, który przedłużył swoje nadzieje na tytuł mistrzowski. W klasyfikacji generalnej, przed turniejem w Toruniu prowadzi Anglik Woffinden.

☺ Urszula Radwańska w pierwszej rundzie Toray Pan Pacific Open przegrała z rozstawioną z numerem 16 Cibulkową 3:6, 3:6. Lepiej poszło Agnieszce, która wygrała turniej WTA w Seulu. Rozstawiona z numerem pierwszym Agnieszka Radwańska wygrała w finale z Pawluczenkową (nr 3) 6:7 (6), 6:3, 6:4. Dobry turniej w Sankt Petersburgu rozegrał Przysiężny, który odpadł dopiero w półfinale przegrywając z Gulbisem 3:6, 3:6.

☺ Robert Kubica zdecydowanie wygrał Rajd Wogezów z przewagą ponad 4 minut nad kolejnym kierowcą. Następny występ Kubicy ma miejsce w Rajdzie Francji. □

Śmierć gojom

W Ziemi Świętej mnożą się izraelskie ataki na świątynie i klasztory chrześcijańskie.

Katolicki kompleks klasztoru salezjanów Beit Dżamal w Judei, położony na wzgórzu pod izraelskim miastem Beit Szemesz, składa się z kościoła św. Szczepana (tu znajdował się grób pierwszego męczennika) oraz klasztorów męskiego i żeńskiego. 21 sierpnia ta niewielka społeczność chrześcijańska stała się celem kolejnego ataku niezidentyfikowanych ekstremistów żydowskich. Na budynki poleciały butelki z benzyną, mury zostały pokryte napisami „Zemsta” i „Śmierć gojom”. Nie lepiej jest na terytoriach okupowanych. Ojciec Louis Hazboun z katolickiej parafii w Bir Zeit: „Zewsząd nas otaczają kolonie żydowskie, które skazują nas na ciężkie życie. Ciągłe odcinają nam wodę i elektryczność. Codziennie doświadczamy izraelskiej okupacji”. Katolik Yusef Daher, który kieruje w Jerozolimie ekumeniczną organizacją Inter-Church Centre nie ma złudzeń: „Palestyńscy chrześcijanie cierpią jak inni Palestyńczycy. Każdy, kto nie jest Żydem, podlega tej samej dyskryminacji”. Sprawcy, jak w wielu podobnych przypadkach, pozostają niewykryci”.

Wszystko jednak wskazuje na to, że napad na Beit Dżamal wpisuje się w kampanię „Cena do zaptaty” (po hebrajsku: „Tag menhir”), prowadzoną od lat przez popieraną przez rząd żydowskich kolonistów. Taki napis pojawił się na murach katolickiego benedyktyńskiego klasztoru Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny w Jerozolimie, w maju. Były też inne, nazywające Jezusa „bękartem”, a chrześcijan „małpami” i „niewolnikami”. Zniszczono zaparkowane nieopodal samochody i pokryto je podobnymi hasłami. Wikariusz patriarchy tacińskiego Jerozolimy, bp William Shomali, apelował wówczas do władz izraelskich o przeciwdziałanie aktom wandalizmu i przede wszystkim o lepszą edukację w izraelskich szkołach. Czynna wrogość wobec chrześcijan nasila się szczególnie od lutego zeszłego roku. „Tu chodzi o proces długoterminowy, potrzeba nam cierpliwości” – mówił bp Shomali.

Dziki Zachód

Władze izraelskie zareagowały głośno tylko raz, we wrześniu ubiegłego roku, po profanacji klasztoru trapistów Matki Boskiej Bolesnej w Latrun, 15 km na zachód od Jerozolimy. 18 mieszkających tam mnichów było w szoku. Ekstremiści podpalili butelkami z benzyną podwójną, rzeźbioną bramę, mury były pokryte hebrajskimi napisami „Cena do zaptaty” i „Jezus to małpa”. Był tam też rodzaj podpisu – „Migran”. To nazwa pobliskiej nielegalnej kolonii żydowskiej, ewakuowanej przez policję po orzeczeniu Sądu Najwyższego. Dla fanatyków był to wystarczający powód, by zaatakować kolejną świątynię. Warto przypomnieć, że w świetle prawa międzynarodowego wszystkie żydowskie kolonie na terytoriach okupowanych są nielegalne, natomiast według władz izraelskich tylko nieliczne są niezgodne z izraelskim prawem. Polityka zaboru i masowej kolonizacji ziem okupowanych od 1967 r. jest przyczyną braku postępów w negocjacjach pokojowych z Palestyńczykami.

Ekstremiści atakują zawsze, kiedy wydaje im się, że kolonizacja nie przebiega wystarczająco szybko. Koloniści, wśród których wielu pochodzi z USA, przejęli amerykańską ideologię osadniczą „podboju Dzikiego Zachodu” – eksterminacja Indian kojarzy im się z podbojem biblijnej Palestyny – ziemi Kanaan. Uważają, że wszyscy goje – chrześcijanie i muzułmanie – powinni być usunięci i w większości głosują na ugrupowanie Izrael Nasz Dom szefa izraelskiej dyplomacji Avigдора Liebermana. Zastąpił on z pomysłu masowego, przymusowego „transferu” wszystkich nie-Żydów z Izraela i ziem okupowanych do sąsiednich krajów arabskich. Choć uważał też, że na Strfę Gazy, którą miejscowy Caritas uważa za „więzienie pod otwartym niebem”, należy spuścić bombę atomową, zrobił błyskotliwą karierę polityczną. Obwieszeni bronią koloniści zazwyczaj bezkarnie terroryzują palestyńskie wsie, niszczą gaje oliwne i pola, atakują meczety i kościoły. Według statystyk ONZ takich incydentów było w 2009 r. prawie 200, dwa lata później już ponad 400.

Ostatnia fala zastraszania chrześcijan nabrała tempa na początku

zeszłego roku. Obrażliwe napisy pojawiły się na jerozolimskim kościele baptyistów, potem wielkie inskrypcje „Śmierć chrześcijanom” i „Cena do zaptaty” znalazły się na klasztorze Świętego Krzyża, położonym niedaleko izraelskiego parlamentu, Knesetu. Do tego trzeba dodać to, co dzieje się na okupowanym Starym Mieście, gdzie księża i zakonnice są regularnie opluwani przez uczniów szkół talmudycznych.

Podręcz Ewangelię

Po ataku na Latrun biskupi katolicki w specjalnie wydanym komunikacie postanowili mówić wprost: „To rezultat nauczania w szkołach publicznych pogardy wobec chrześcijan, przeważającej w izraelskim społeczeństwie”. Jeden z sygnatariuszy, kustosz Ziemi Świętej, franciszkanin Pierbattista Pizzaballa, udzielił wtedy wywiadu dziennikowi „Haaretz”. „Kiedy wypowiada się słowo »chrześcijaństwo« przy Izraelczykach, od razu myślą o Holokauście i hiszpańskiej inkwizycji. Większość z nich nie ma zielonego pojęcia o przyczynach obecności chrześcijańskiej w tym kraju. Nie wiedzą nic o naszych korzeniach”. Trochę inaczej jest w żydowskich szkołach religijnych, gdzie naucza się o Jezusie, lecz według Talmudu, w którym Chrystus jest określany w sposób bardzo nieprzychylny. O. Pizzaballa skarżył się, że władze izraelskie nic nie robią przeciw szeroko rozpowszechnionym postawom rasistowskim.

Sięgają one wysoko, jak mówił. Kilka miesięcy przed napaścią na klasztor franciszkański Kustodia Ziemi Świętej, reprezentująca Kościół rzymskokatolicki, darowała wszystkim izraelskim deputowanym do Knesetu chrześcijańską Biblię po hebrajsku. Jeden z postów, członek Izraelskiej Unii Narodowej Michael Ben-Ari, podarł wówczas Nowy Testament przed kamerami telewizyjnymi. O. Pizzaballę zszokował wówczas brak reakcji polityków i społeczeństwa izraelskiego w ogóle. „Było tylko kilka deklaracji, które można podsumować: „Ben-Ari nie powinien tego robić”. To zupełny brak wrażliwości... coś takiego miało miejsce i nikt nic nie robi. Praktycznie chodzi o zaprzeczenie naszego istnienia w Ziemi Świętej”.

Jednak po napaści na Latrun rząd izraelski zareagował. Premier Netanjahu potępił „ohydny akt, którego sprawcy muszą zostać ukarani”. Do klasztoru trapistów udał się osobiście wiceminister spraw zagranicznych Ayalon, by podkreślić, że Izrael nie lekceważy chrześcijan. Ehud Barak, minister obrony, wezwał do mobilizacji Shin Bet, wewnętrzną służbę bezpieczeństwa „do walki przeciw żydowskiemu terroryzmowi”. Te medialne wypowiedzi szybko jednak zostały zapomniane i rzeczywistość szybko wróciła na stare tory. Pytanie, skąd bierze się bezsilność władz wobec ekstremistów oraz tych, którzy ich inspirują i popierają pozostaje otwarte. Ani policja, ani wojsko, ani liczne służby bezpieczeństwa nie są w stanie zneutralizować antychrześcijańskiej nienawiści, która przechodzi do czynów. Jak do tej pory, skazania Izraelczyków za podobne czyny są wyjątkiem. Najczęściej sprawcy, nawet jeśli przestają być „nieznani”, pozostają na wolności z braku dowodów.

Kościół po stronie prześladowanych

Odpowiedzią może być polityka. Władze izraelskie próbują wpywać na wewnętrzne sprawy Kościołów, szczególnie jeśli mogą zdobyć ich posiadłości. Największy w Ziemi Świętej, obecny tam od dwóch tysiącleci Kościół prawosławny też ma sporo kłopotów. W 2005 r. Ireneusz I, patriarcha Jerozolimy, został przysłany na prowadzenie tajnych rokowań handlowych z Izraelczykami, wyprzedawał im palestyńską ziemię. Spotkało się to z oburzeniem wierznych i biskupów, Synod pozbawił go stanowiska i zastąpił nowym patriarchą Teofilem III. Jednak w przeciwieństwie do innych krajów Izrael nadal oficjalnie uznaje Ireneusza za głowę lokalnego Kościoła prawosławnego, co pozostaje przyczyną licznych strat i trudności administracyjnych.

ciąg dalszy na str. 13

Most im. kard. Lustigera

Były arcybiskup Paryża kard. Jean-Marie Lustiger ma od 19 września w Paryżu „swej” most.

13 mię zmarłego 6 lat temu hierarchy otrzymał jeden z najstarszych mostów na Sekwanie, a inicjatorem tej zmiany był mer stolicy Francji Bertrand Delanoë, który uroczystie nadał mostowi imię hierarchy.

Obecny był m.in. jego następcą na urządzie arcybiskupa miasta kard. André Vingt-Trois. W rozmowie z RV powiedział on, że chciałby, „aby Paryż potrafił mówić: dziękuję. Wszystkim osobistościom, bardzo różnym, które doprowadziły do rozwoju tego miasta”. Mer Paryża zaznaczył, że dobrze znał kard. Lustigera i często z nim dyskutował. „Był to człowiek, który przez swoje zaangażowanie oraz dzięki swej inteligencji i wielkoduszności stał się uosobieniem wartości Paryża, czyli mądrości, miłości i godności człowieka. Z tego względu zależało mi, by jego imię nosił jeden z paryskich mostów, skromny tak samo jak on” – tłumaczył szef miasta.

Obiekt ten, łączący IV i V dzielnicę Paryża, znajduje się tuż przy katedrze Notre Dame i prowadzi od dziedzińca, który od kilku lat nosi imię Jana Pawła II, w kierunku Sorbony. „Kardynał i papież to też jest Paryż, oczywiście obok wielu innych ludzi o innym pochodzeniu i innych przekonaniach. To właśnie oni dają Paryżowi jego moralną i intelektualną moc” – podkreślił mer stolicy. Ta jednotukowa przeprawa przez Sekwanę między Dzielnicą Łacińską a wyspą Cité, zbudowana w 1853 r., ma 38 m długości i 20 m szerokości.

Kard. Jean-Marie Lustiger (1926–2007) pochodził z rodziny polskich Żydów z Będzina. Na katolicyzm przeszedł w 1940, a w 1954 przyjął święcenia kapłańskie, po czym wiele lat był m.in. duszpasterzem akademickim i środowisk intelektualnych stolicy Francji. W 1979 Jan Paweł II mianował go biskupem Orleanu, a w niespełna 2 lata później przeniósł na stanowisko arcybiskupa Paryża i w 1983 mianował kardynałem. □

UWAGA! Mini Konkurs „Głosu”

Biblia w Muzeum Luwru

Redakcja naszego tygodnika zaprasza do udziału w małym, blyskawicznym quizie wiedzy biblijnej i kolekcji Luwru. Pragniemy w ten sposób zachęcić Państwa do dodatkowej lektury Pisma Świętego i odwiedzin zbiorów Luwru z zakresu archeologii i sztuki biblijnej.

W konkursie należy odpowiedzieć jedynie na pięć poniższych pytań z dziedziny znajomości Biblii i zbiorów archeologii biblijnej i historii sztuki w kolekcjach Luwru.

Oto pytania:

1/ Jeden z najstarszych, Kodeks Prawa króla Hammurabiego z XVIII w.p.n.Ch., zawierał zasady niekiedy podobne do późniejszego Prawa Mojżeszowego. Którego kraju władcą był słynny król Hammurabi?
a. - Asyrii, b. - Babilonii, c. - Egiptu.

2/ Stela Meszy, króla Moabu z IX w.p.n.Ch., który prowadził wojny z biblijnym Izraelem, jest najstarszym zabytkiem zawierającym biblijne imię Boga, tzw. Tetragram. Jakie były owe cztery święte litery?
a. - Jehowa, b. - Adonaj, c. - JHWH.

3/ Luwr prezentuje tajemniczy obiekt, opisujący listę biblijnych skarbów ukrytych w Palestynie, tzw. Zwój Miedziany i naczynie do przechowania najstarszych rękopisów Biblii z I w.n.e., odkryte w słynnych grotach nad Morzem Martwym i opublikowane przez polskiego kumranologa, prof. Józefa Milika. Jak brzmi nazwa miejsca tego największego odkrycia biblijnego w XX wieku?
a. - Qumran, b. - Jerycho, c. - Jerozolima.

4/ Największym obrazem w kolekcji malarstwa Luwru jest dzieło znanego weneckiego mistrza Paolo Veronese z XVI w., ukazujące Wesele w ... , ewangeliczny epizod pierwszego znaku Jezusa z Nazaretu, który dokonał cudu przemiany wody w wino. Gdzie odbyła się słynna uczta weselna w Ojczyźnie Jezusa Galilei?
a. - Nazaret, b. - Kana Galilejska, c. - Tyberiada.

5/ Król perski Dariusz I Wielki z VI w.p.n.e. pozwolił Żydom na odbudowę Świątyni w Jerozolimie, zniszczonej w czasach tzw. niewoli babilońskiej. W Luwrze można podziwiać piękne ptaskorzeźby z Pałacu Apadana w Suzie (Iran) ukazujące jego gwardię. Jak nazywa się ten słynny fryz?
a. - Lew z drogi procesyjnej w Babilonie, b. - Sarkofag Eszmunazara z Sydonu, c. - Łuczniczcy z Pałacu Apadana.

Odpowiedzi - na wolnej kartce (z podanym imieniem, nazwiskiem i własnym adresem oraz numerem telefonu) - prosimy przestać na adres: Voix Catholique - 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris, w terminie do 31 października 2013 r.

Redakcja Głosu Katolickiego nagrodzi pierwszych pięć osób, które udzielią praw-

idłowych odpowiedzi na wszystkie pięć pytań. Pierwszy laureat konkursu otrzyma ilustrowany album kolekcji Muzeum Luwru (w j. angielskim) Louvre visitor's guide i dwie jednorazowe wejściówki do Muzeum, pozostali laureaci otrzymają także po dwie jednorazowe wejściówki do Luwru (ważne na kolekcje stałe i wystawę czasową - do końca 2013r.) oraz kalendarz „Głosu” na 2014 r. □

Opracował: Dariusz Długosz (fot.)

Muzeum Luwru (metro: Musée du Louvre; Tuilleries) jest czynne codziennie (z wyjątkiem wtorku i niektórych świąt) od godz. 9 do 18 (w środy i piątki do godz. 21.30). Wstęp bezpłatny dla dzieci i młodzieży do 26 lat.

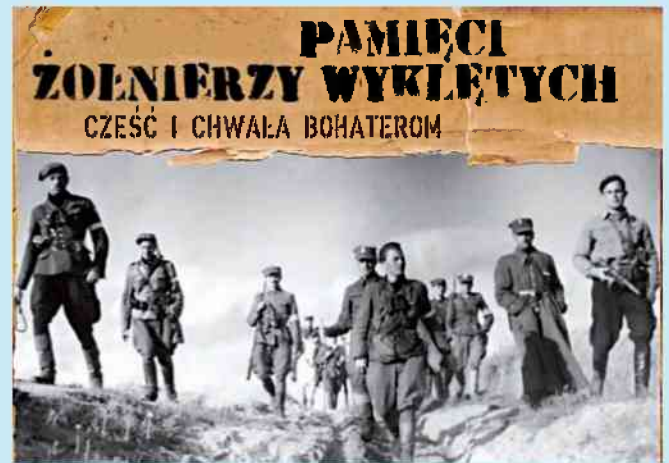
Retour vers la mémoire

Les communistes voulaient qu'ils fussent effacés à tout jamais de la mémoire de la nation.

Ils voulaient qu'ils fussent oubliés jusqu'à la fin des temps, qu'ils n'eussent même jamais existé. Et pourtant, ces hommes que le régime communiste polonais, fraîchement installé par l'Armée rouge, avait assassinés, après des jugements sommaires dans des simulacres de procès, puis enterrés en secret de manière à n'en laisser aucune trace, ces hommes dont seules les familles gardaient le souvenir au plus profond de leur mémoire sans oser espérer les revoir un jour, ces hommes reviennent au grand jour, auréolés de leur héroïsme et de leur martyre. On les appelle les « Soldats maudits » (Żołnierze Wyklęci) ou tout simplement les « Maudits » (Wyklęci). Ils sont la continuation des résistants, notamment de ceux de l'Armée de l'Intérieur (Armia Krajowa – AK), créée dans le cadre de l'État polonais clandestin, qui luttait contre l'occupation allemande. À la fin de la guerre, beaucoup de ces combattants ont refusé la démobilisation et ont choisi de continuer la résistance et de lutter contre le régime communiste. Certains espéraient même qu'après la capitulation de l'Allemagne, l'Occident entrerait en guerre contre l'URSS. Mais ces espoirs furent vite anéantis lorsque tous les Alliés reconnurent rapidement le nouvel État polonais communiste et cessèrent leurs relations avec le gouvernement polonais, pourtant légitime, en exil à Londres. De nombreuses organisations clandestines virent le jour en 1945. La plus importante d'entre elles fut le « Mouvement de résistance sans guerre et de diversion "Liberté et Indépendance" » (Ruch Oporu bez Wojny i Dywersji "Wolność i Niezawisłość" – WiN), héritière de l'AK. La WiN cherchait avant tout l'action sur le terrain politique, notamment en soutenant le PSL aux élections, car celui-ci était le seul parti indépendant, mais ses membres se rendirent vite compte que les dés étaient pipés d'avance. Alors, avec les moyens dont ils disposaient – et qui n'étaient pas importants –, ils prirent le maquis et entrèrent dans la résis-

tance armée. Selon les sources, il y avait entre 25 et 30 000 soldats luttant pour la liberté et l'indépendance de la Pologne. En comptant tous ceux qui assuraient la logistique des combattants, le renseignement, les cachettes, etc., l'IPN estime que la communauté des Soldats maudits comprenait plus d'un demi-million de personnes. Mais la répression des organes de sécurité communistes, avec l'aide du NKVD soviétique, fut particulièrement impitoyable. Petit à petit, les agents du pouvoir infiltrèrent les organisations indépendantes, démasquèrent leurs dirigeants et mirent fin à leurs activités. Il ne resta plus grand-chose du mouvement de résistance après 1952 ou 1953, même si le dernier soldat, Józef Franczak dit Lalek, dénoncé par un guet-apens qu'en 1963. Ce n'est que plus de vingt ans après la sortie du communisme que l'État polonais, sous l'impulsion de l'Institut de la mémoire nationale (IPN) et de feu le président Lech Kaczyński, instaurera une journée du souvenir pour rappeler la mémoire des Soldats maudits. En février 2011, la Diète l'établit au 1er mars de chaque année. Cette date correspond à celle de l'assassinat, en 1951, de Łukasz Ciepliński et de ses compagnons qui formaient la dernière équipe de direction de la WiN. La Pologne communiste, dans la première décennie de son existence, lutta avec acharnement contre tous les réseaux indépendantistes. Les résistants faisaient peur au pouvoir en place. Beaucoup de soldats sont morts pour la liberté et l'indépendance de leur pays dans des combats contre les unités des organes de sécurité. Ceux qui étaient capturés, étaient sauvagement torturés, puis jugés dans des procès montés de toutes pièces pour

l'exemple, dont le verdict était établi d'avance – la peine de mort. D'après des estimations, c'est environ cinq mille résistants qui ont été exécutés. La prison de Mokotów à Varsovie fut la plus tristement célèbre de l'époque. C'est là que les Soldats maudits étaient torturés, puis exécutés d'une balle dans la nuque et emmenés au cimetière de Powązki, dans la division « Ł » (« Ł » pour Łączka – Petite Prairie). Les corps étaient ensuite jetés et entassés pêle-mêle dans des fosses sur lesquelles, plus tard, d'autres personnes furent enterrées. L'IPN a constitué une équipe pluridisciplinaire, formée d'historiens, d'archéologues, d'anthropologues, de médecins légistes et de généticiens. Ils ont exhumé des restes et reconstitué deux cents corps, et entrepris de les identifier dans la mesure du possible. Les travaux durent depuis un peu plus d'un an. Même après un demi-siècle ou plus, ils ont réussi des prouesses grâce à la contribution des familles qui se sont manifestées. Jusqu'en août dernier, ce sont seize représentants de l'État polonais clandestin qui ont été identifiés, notamment Zygmunt Szendzielarz dit Łupaszka, un des symboles de la résistance anticommuniste. Il est prévu que toutes ces personnes, revenues dans la mémoire nationale malgré les tentatives de les faire disparaître à jamais, auront droit à des obsèques nationales en septembre 2014. D'ici là, d'autres hommes, mais aussi des femmes, retrouveront leur identité. Ne les oublions pas, car ils ont donné leur vie pour l'indépendance de notre pays. □

Śmierć gojom

Ataki na instytucje katolickie są z pewnością po części motywowane postawą miejscowego Kościoła wobec okupacji izraelskiej ziem palestyńskich. Łaciński patriarcha Jerozolimy abp Fouad Twal w czasie majowej konferencji poświęconej sytuacji chrześcijan na Bliskim Wschodzie w Bejrucie mówił, że „problem izraelsko-palestyński pozostaje w centrum wszystkich konfliktów w regionie od stu lat”. Wspominając izraelskie prześladowania okupacyjne, mówił: „My, dzieci Ziemi Świętej, niestety bardzo dobrze rozumiemy sens słów »wygnanie«, »morderstwo«, »wykorzenie« i »niesprawiedliwość«”. Dyrektor jerozolimskiej Caritas, o. Raed Abusahliah, z nadzieją myśli o podjęciu negocjacji pokojowych, ale według niego Izrael nie chce pokoju: „Te rokowania stoją w

ciąg dalszy ze str. 11

sprzeczności z polityką faktów dokonanych, prowadzoną przez Izrael. Obawiam się, że rozwiązanie »dwa państwa dla dwóch narodów« jest już niewykonalne, bo wewnątrz terytoriów palestyńskich istnieją setki kolonii z tysiącami ideologicznie zorientowanych osadników, a ciągle powstają nowe kolonie. Kto ich zmusi do powrotu do Izraela?”

Konflikt bliskowschodni jest często prezentowany przez władze izraelskie jako konflikt religijny, choć chodzi po prostu o sprawę zaboru ziemi i nielegalną, krwawą okupację. Nie wiadomo jednak, czy bezczynność władz izraelskich wobec napadów na muzułmańskie i chrześcijańskie świątynie w końcu do takiego konfliktu nie doprowadzi. □

Jerzy Szygiel

Nowy etap rewolucji

Eatwo się przyszu yczaić do rzeczy dobrych. Niestety, ze złyymi też oswoić się nietrudno.

Marek Jurek (Gość Niedzielny)

Oswojenie to dechrystianizacja ma chyba jedną tylko zaletę: uświadamia nam, że od czasów oświecenia trwa w Europie systematyczna walka z religią, która pół wieku temu, w czasie rewolucji obywatelskiej lat sześćdziesiątych, przerodziła się w walkę z samą naturą ludzką. Niestety, owocem tej świadomości jest często fatalizm, nie opór. Bo znowu – jak przed laty – stęszymi mądrości: „głową muru nie przebijesz”, „nie te czasy” itd. Co więcej, nawet ci, którzy widzą toczący się walec, nie rejestrują już ani kolejnych faz rewolucji, ani jej przyspieszeń. I w ten sposób – rzadko napotykać na efektywny opór – przeciwnicy cywilizacji chrześcijańskiej obalają jedną pod drugiej jej instytucję.

W tym roku Parlament Europejski, atakując Węgry, uznał, że samo odwołanie do rodziny w narodowej konstytucji narusza wartości podstawowe Unii Europejskiej, gdyż wskazując na małżeństwo i wolę rodzicielstwa jako istotę życia rodzinnego, „wyklucza (...) inne, zróżnicowane struktury rodzinne” i „wzmacnia atmosferę nietolerancji wobec osób LGBT”. Oprócz „osób LC” (czyli homoseksualistów) oraz „osób B” (czyli rozpustników żyjących równocześnie z kobietami i mężczyznami), ciekawe są te „inne, zróżnicowane struktury rodzinne”. O co chodzi? Jedytnie o „zwyčajnie” konkubinat czy również o „multiseksualistów” lansowanych ostatnio?

Światowa Organizacja Zdrowia – inny organ autorytatywnie definiujący nakazy „praw człowieka” – sformułował zalecenia dotyczące upowszechniania edukacji seksualnej wśród dzieci i młodzieży. W myśl tych zaleceń, przedszkolaków należy zachęcać do masturbacji, uczniowie podstawówek powinni

umieć nawiązywać kontakty w celu „uprawiania bezpiecznego i przyjemnego seksu” oraz „skutecznie stosować prezerwatywy i środki antykoncepcyjne”, a gimnazjaliści, mając już tamte doświadczenia dawno za sobą, powinni nauczyć się otwarcie krytykować „normy kulturowe [odnoszące się] do ludzkiego ciała” oraz „normy religijne [odnoszące się] do ciąży”. W ten sposób dziecko – zanim rozpocznie liceum – powinno być całkowicie „uwolnione” od wpływu nie tylko Kościoła i etyki, ale i własnych rodziców. Rząd Tuska nie odrzucił tych zaleceń – przeciwnie, przystąpił do prac studyjnych na temat ich wdrażania.

Niedawno w naszym kraju skandal wywołała kampania portalu „randkowców”, zachęcająca do zdrad małżeńskich. Jednak gdyby nie to, że w kampanii tej brutalnie zaatakowano zażobne uczucia narodu – nikt pewnie nie zaprotestowałby przeciw tak skandalicznej demonstracji pogardy antyrodzinnej. Bo chociaż nawet cywilne prawo rozwodowe ciągle uznaje wierność małżeńską za normę – „nie wypada” szacunku dla tej normy domagać się zbyt mocno.

Nic więc dziwnego, że w tym klimacie premier Tusk uznał poglądy Jarostawa Gowina za „skrajne”. Nie słyszałem, by Tusk nazwał tak kiedykolwiek poglądy Palikota. W każdym razie nie wtedy, gdy Palikot ogłaszał, że odrodzoną Polskę na paryskiej konferencji pokojowej reprezentował „nazista”, ani wtedy – gdy mówił przywódcom opozycji, że ich miejsce jest nie w parlamencie, ale w więzieniu, i że tam trafią – gdy tylko Palikot zdobędzie władzę. Tusk nie tylko nie piętnował skrajności tych skandalicznych wypowiedzi, ale przeciwnie – wiele podobnych wspierał jako wieloletni protektor i kolega

Palikota w ramach ich wspólnej działalności w Platformie Obywatelskiej. Gowin natomiast okazał się „skrajny” bynajmniej nie dlatego, by ściśle trzymał się zasad cywilizacji życia. W końcu w imię „kompromisu życia” Gowin głosował i przeciw prawu do rodzenia się dzieci niepełnosprawnych, i spokojnie uznał, że dzieciom poczętym in vitro nie przysługują żadne prawa w ramach ochrony dziecka poczętego – dopóki ustawodawstwo in vitro nie zostanie formalnie uchwalone. Czymże więc – mimo tych niewątpliwych dowodów liberalizmu – zastąpił sobie na zarzut skrajności? Najwidoczniej tym, że w ogóle bierze pod uwagę zasady cywilizacji życia, oczekując, że przynajmniej niektóre z nich będą szanowane w liberalnym świecie. Tymczasem ten świat, owszem, od chrześcijan wymaga kompromisów, natomiast sam nie zamierza zawierać żadnych trwałych kompromisów z chrześcijaństwem.

Donald Tusk zapowiedział już udział w przyszkolonej kanonizacji Jana Pawła II, który całe życie walczył o obowiązywalność zasad cywilizacji życia, o niepodważalność ludzkich praw, które cywilizacja ta chroni. Polski premier powinien być na kanonizacji papieża Polaka. Ale uczciwie byłoby chyba, gdyby otwarcie powiedział, że jego hołd wcale nie oznacza uznania dla „skrajnych poglądów”, których błogostawiony papież był orędownikiem i które inspirował. Taka szczerza deklaracja pewnie wywołałaby zgorszenie – ale znaczenie większe zgorszenie wywołuje odświętne wychwalanie autorytetów, których nauki na co dzień kompletnie się lekceważy. Problem zresztą jest zupełnie teoretyczny. Nie ma najmniejszego zagrożenia, że od premiera taką deklarację usłyszymy. Tusk jest politykiem bardzo praktycznym; atakuje tymi odważnie – im mniej sam obawia się ataku. □

Granice muszą być jasne

ciąg dalszy ze str. 9

Dziś rzadko się widzi ojców, którzy grają z synami w piłkę na podwórku, czy mamy z dziećmi na rowerze. Jeszcze z przedszkolakami w piłkę zagramy, ale te starsze, w czwartej, piątej klasie pozostawione są same sobie. Im mniej czasu w młodszym wieku, tym trudniej nadrobić zaległości w okresie, kiedy dziecko dorasta. Trzeba zadać sobie pytanie: czy chcemy, żeby nasze dziecko za kilka lat wyprowadziło się z domu z wielką awanturą?

A czy są zachowania, na które nie warto reagować?

– Są sytuacje, gdzie możemy wyłączyć dziecko z kąpielą, bo chcemy naprawić wszystko u dziecka. Miałem takiego ucznia w liceum: agresywny, w tatuażach. W domu awantury o kolczyki, wagar. Worek kłopotów jest potężny. Nie rozwiążemy wszystkich problemów. Może priorytetem, na początek, byłoby, żeby chodził do szkoły i nie był agresywny na lekcjach. Zawarliśmy z nim i z rodzicami kontrakt: akceptujemy twoje ekscentryczne ubranie, ale nie akceptujemy wagarów. I działo. Kolejnym krokiem będzie kompromis w kwestii ubioru.

Ale jakie błędy musieli popełnić rodzice takiego chłopaka?

– Byli niekonsekwentni. Nam jest żal dzieci, że mają wiele na

głowie, zadań itd. Opuuszczamy, luzujemy. Ale bez pokazywania jasnych granic, wyznaczenia tego, co dobre, a co złe, fundujemy dziecku trudny start w dorosłość. I to od kotyski. Kiedy noworodek płacze, matka idzie do niego, tuli. On odbiera sygnał: kiedy jest mi źle, wzywam kogoś do pomocy i ją otrzymuję. Jestem dla rodziców ważny. To jest kluczowy etap rozwoju, poczucia bezpieczeństwa. Na tym etapie nie wytresujemy dziecka, czekając aż się wypłaczę. Kiedy starsze dziecko potrzebuje dialogu, stawia pytania, musimy mieć czas, żeby się przy nim zatrzymać. Tu dobra droga, by uniknąć przykrych konsekwencji w przyszłości.

A my kupujemy nowe ciuchy, modne buty, wydaje nam się, że dajemy dziecku wszystko...

– To się nazywa „tatanien” sumienia. „Nie było mnie na akademii z okazji Dnia Matki, ale za to kupimy nową bluzę”.

A jak walczyć z postawą roszczeniową? Bo „Paula, Romek, mają nowe Nike, czy Converse, a ja nie”. Są rodzice, którzy kupują „markowe ciuchy”, żeby ich dziecko nie było napiętnowane, bo nosi te z marketu.

– Trudna sytuacja. Jeśli dziecko jest napiętnowane, to jest to dyskomfort. Rolą rodzica jest wytłumaczyć dziecku, że jego

Wieczorna procesja w Lourdes

W tym roku mija 150 lat, jak w Lourdes, każdego dnia wieczorem, odbywa maryjna procesja różańcowa z lampionami.

LOURDES. - Le Père Marie-Antoine

Śladami pomysłodawcy

Z tej okazji, od 30 do 31 sierpnia br., została zorganizowana dwudniowa pielgrzymka do Lourdes, pod hasłem: „Śladami O. Marie-Antoine”, podczas której nastąpiła inauguracja i poświęcenie popiersia inicjatora i pierwszego organizatora wieczornych procesji maryjnych. W programie pielgrzymki była codzienna Msza św. w Grocie Massabielskiej, droga krzyżowa i liczne konferencje, przedstawiające związek O. Marie-Antoine, kapucyna, zwanego „Świętym z Tuluzy”, z objawieniami w Lourdes. Uroczystościom przewodniczyli abp z Tuluzy, Robert Le Gall, abp z Albi, Jean Legrez, bp z Rodez, François Fonlupt, oraz prowincjał kapucynów na Francję, O. Hubert Calas.

Spotkanie z Bernadettą

Na początku lipca 1858 roku, a więc krótko przed ostatnim obja-

wieniem, przybył do Lourdes słynny kaznodzieja i niestrudzony spowiednik O. Marie-Antoine, aby osobiście spotkać Bernadettę, tę prostą dziewczynę wybraną przez Maryję, dla potwierdzenia dogmatu o Niepokalanym Poczęciu. Ojciec Marie-Antoine był jednym z tych, którzy pierwsi uwierzyli, że Matka Boża rzeczywiście ukazała się temu prostemu dziecku. Dzięki Opatrzności Bożej tak się złożyło, że Bernadetta była obecna na odprawianej przez niego Mszy św. i przyjęła z jego rąk komunię świętą. Jeszcze tego samego dnia zakonnik miał okazję długo rozmawiać z Bernadettą. Na jego prośbę, Bernadetta powtórzyła gesty Maryji w chwili wymawiania słów: „Jestem Niepokalane Poczęcie”.

Tej sceny Ojciec Marie-Antoine nie zapomni nigdy: „Bernadetta już nie była Bernadettą, to był anioł z nieba”. W swojej książce: „Le Lys Immaculé” (Lilia Niepokalanej), już za życia nazywa ją „świętą pankenką”.

Geneza procesji z lampionami

W czasie spotkania z Bernadettą, z którą miał okazję jeszcze wielokrotnie rozmawiać, wypytywał o różne ważne szczegóły związane z Objawieniami w Grocie. Najbardziej uderzające było jasne i kategoryczne żądanie Matki Bożej, aby przychodzono do Groty w procesji. To wyraźne życzenie Niepokalanej nie dawało jego apostolskiej duszy spokoju. Domagało się realizacji.

Gdy tylko miał okazję być w Lourdes, szedł do Groty Massabielskiej. Pewnego wieczoru w 1863 r., modlił się tam razem z grupą około 20 osób, tyle samo świec paliło się u stóp Niepokalanej. W panującej ciszy zakonnika nachodzi nagle święte natchnienie: „trzeba, aby te świece szły i śpiewały”. Zaprasza więc wszystkich obecnych, aby każdy wziął jedną świecę i podążył za nim. W ich rękach, płomień światła zatacza po raz pierwszy półkole przed Grotą, przy śpiewie „Ave maris stella”. Nazajutrz, już około stu świec jest niesionych ze śpiewem w procesji. Każdego dnia liczba ta wzrasta.

Po stu pięćdziesięciu latach

Obecnie, każdego dnia, od godziny 21., tysiące pielgrzymów, w tym setki chorych, uczestniczą w Lourdes, w wieczornej procesji maryjnej z lampionami. Procesja, w której absolutne pierwszeństwo mają chorzy na wózkach inwalidzkich, wyrusza od Groty Massabielskiej, udając się wzdłuż lewej esplanady w kierunku bramy św. Michała, aby powrócić prawą esplanadą na plac przed bazyliką Różańcową. Podczas całej, trwającej około godziny procesji, w sposób niezwykle pobożny i wzruszający, odmawiany jest w różnych językach Różaniec. Poszczególne jego dziesiątki przepłatane są śpiewem pieśni ku czci Matki Bożej. Procesja kończy się uroczystym błogostawieństwem udzielanym przez wszystkich obecnych kaptanów i odśpiewaniem hymnu „Salve Regina”. □

Ks. Jan Robakowski

pozycja w grupie nie zależy od rzeczy, które ma, ale od tego, kim i jaki jest. To też kwestia budowania w dziecku poczucia własnej wartości. Ale jeśli są to tylko roszczenia, szpan, to warto uświadomić dziecku, że nasz obowiązek, poza miłością, która jest bezdyskusyjna, to zapewnić mu dach nad głową, wyżywienie, podręczniki i ubrania podstawowe. Wszystko co ponad, to nagroda. Dziecku niekoniecznie należą się markowe ubrania czy tablety.

Jest pan zwolennikiem przyjaznej terapii behawioralnej, ale są też inne metody w psychologii. Słyszę czasem: to bełkot, trzeba się zdać na „psychologię instynktownej miłości”.

– Dzisiaj wychowanie to nie jest prosta sprawa. Kiedyś nie było ani psychologów, ani poradni wychowania, bo były wielopokoleniowe rodziny. Jak rodzice nie mieli czasu, dziecko odrabiało zadania z babcią, dziadkiem. Przy okazji słuchało opowieści, cały czas ktoś z dzieckiem był. Dziś takie sytuacje są rzadkością. Przy pędzącym świecie dobrze jest sięgnąć po podręcznik, czy po radę specjalisty, który z boku inaczej spojrzy na naszą sytuację. I to żaden powód do wstydu, nie ujmuje to naszej miłości. To raczej objaw, że poważnie traktujemy wychowanie. □

Joanna Bątkiewicz-Brożek (Gość Niedzielny)

Pielgrzymki, pielgrzymki...

W Roku Wiary staramy się, na ile możliwości nam pozwalają, pielgrzymować do miejsc świętych. Z Francji pielgrzymujemy do Ziemi Świętej, do Fatimy, Saint Jacques de Compostela, do Rzymu a nawet do Częstochowy.

Często zauważamy też sami, że wielu pielgrzymów przybywa również i do Francji, gdzie nie brakuje przecież sanktuariów, w których czcimy Matkę Bożą lub tutejszych świętych.

W tym roku, Roku Wiary, Zgromadzenie Sióstr Sercanek przeżywa 50-lecie utworzenia prowincji francuskiej (o czym pisaliśmy już we wcześniejszym „Głosie”). Z tej okazji dwie grupy sióstr przyjechały i do Francji, by łączyć się w uroczystym „Te Deum”. Pierwsza grupa sióstr przyjechała w kwietniu a druga we wrześniu. Siostry, oprócz udziału w uroczystościach, mogły też odwiedzić miejsca związane z kultem Serca Bożego. Zapoznaly się również z tutejszymi wspólnotami sióstr i z pracami, jakie tu wykonują. Prawie wszystkie były po raz pierwszy we Francji, dlatego na wszystko patrzyły z zainteresowaniem

i zachwytem. Druga grupa pątniczek przyjechała 7 września, a 8 września – w niedzielę, uczestniczyła w Mszy św. w Barlin, gdzie długie lata duszpasterzował ks. Jacek Pająk. Poniedziałek i wtorek spędziły natomiast w Paryżu odwiedzając m.in. Notre Dame de Victoire (gdzie pielgrzymował nasz założyciel Józef Sebastian Pelczar), katedrę Notre Dame i miejsce nam najbliższe Bazylikę Sacré Coeur. Siostry modliły się również w Kaplicy Cudownego Medalika i przy relikwiach św. Wincentego à Paulo. Dwukrotnie gościły też w parafii polskiej Wniebowzięcia NMP, gdzie mogły wzmocnić się, zwiedzić nasz kościół i zobaczyć jak działają tu nasze siostry. Serdecznie dziękujemy ks. Proboszczowi za wynajęcie naszym siostronom salek.

Po Paryżu oprowadzała gości pani Maszka Michałowska, której kompetencjami, życzliwością i oddaniem siostry były

zachwycone. W środę, przez Never, siostry pojechały do Paray les Monial by oddać hołd Sercu Bożemu i św. Małgorzacie Marii Alacoque – głównej patronce naszej, francuskiej prowincji. Wielkim przeżyciem dla sióstr była Msza św. w Kaplicy Objawień, z odmówieniem modlitwy do św. Małgorzaty Marii (w intencji Prowincji i zgromadzenia, prowadzoną przez Matkę Prowincjalną Antoninę Szymczakowską). Została również odprawiona Godzina święta – wynagradzająca za nasze, i całego świata grzechy. Dla każdej sercanki jest wielką łaską modlić się w tym miejscu.

Z tego wymownego dla nas miejsca siostry pojechały do Taizé, gdzie miłą możliwością spotkania ze współnotnymi tutejszych braci i uczestniczenia w modlitwach.

Z Taizé siostry pojechały do Ars, by przejść śladami św. Jana Vianney'a. Kaptana,

Z blogu red. Macieja Morawskiego – maciejmorawski.blox.pl

foto. A. Zawadzka

18 września 2013

Nie jest do końca jasne dlaczego Aaron Alexis zastrzelił, nim sam zginał, kilkanaście osób w waszyngtońskim „Navy Yard...”. Być może idzie po prostu o szaleńczy czyn nie zrównoważonego człowieka? Istotne jest jednak też co innego. Otóż uzbrojony osobnik mógł wtargnąć do bazy marynarki wojennej i dokonać tam „rzezi”... Potwierdza się, iż gotowy ponieść śmierć zamachowiec może takim lub innym sposobem wejść do chronionego budynku, i tam nim sam ponieść śmierć „siac spustoszenie”... Oznacza to, że skłonny stracić życie terrorysta, zapewne mógłby wdrzeć się np. do takich lub innych „ośrodków władzy państwowej”. Niewątpliwie idzie tu o poważny i jak dotąd chyba niedostatecznie „przeanalizowany” problem. Samo narzuca się pytanie, czy terrorizm może zagrażać „ośrodkom kierowniczym” tego czy innego mocarstwa? I jakie należy zastosować środki zapobiegawcze! Czy i w jakim stopniu uzbrojony w niszczycielskie materiały wybuchowe np. nuklearne(?), samobójca

„mógłby dostać się w bezpośrednie okolice Białego Domu”? Tak, terrorizm stanowi potencjalnie ogromne zagrożenie. Demokratyczne kraje Zachodu mogą mieć duże trudności w stawieniu mu czoła. Rzecz w tym, że idzie o coś jednak całkowicie nowego... a chyba pewne, że Al. Kaida szkoli fanatyków w stylu kamikadze.

A teraz zgoła coś innego. Czytelnik stwierdza, że dobrze rozumie me przywiązanie do „Królewskiego Miasta Kościana” i do powiatu Kościańskiego... Podkreśla, że to Królewskie Miasto (wówczas na prawie o ile się nie mylę magdeburskim) było niegdyś drugim po Poznaniu czołowym ośrodkiem Wielkopolski. Słynnym był kościański cech sukienników. Kościańskie sukna w kraju i zagranicą wysoko były cenione. Zakupywali je wielcy tego świata i np. polski dwór królewski, W mieście kwitło także życie intelektualne, Sporo Kościanian studiowało w Krakowie i na innych wielkich uniwersytetach Europy! Wielkość Kościana załamata się dopiero w XVII wieku, w okresie wojny szwedzkiej. Ale już za czasów pruskich Kościan na nowo stał się czołowym miastem Wielkiego Księstwa Poznańskiego i ważnym ośrodkiem walki z kulturkampem i z próbami germanizowania Wielkopolski. W powiecie

który jest dla każdego z nas wzorem życia oddanego całkowicie Bogu i człowiekowi. Z Ars trasa pielgrzymki wiodła do La Salette, miejsca objawień Matki Bożej. Wśród górskich szczytów gór z pewnością

siostry w szczególny sposób czuły się bliżej nieba. Sprawiły to nie tylko góry, ale także i modlitwy pielgrzymów z różnych krajów. A gdzie modlitwa tam i miłość, a gdzie miłość tam Bóg. Ubogacone przeżyciami i napet-

nione Bożą miłością, siostry wróciły do Polski.

Chwała Najświętszemu Sercu Jezusowemu – Chwała na wieki. □

s. Ewalina Brodzik

kościąńskim, w jurkowskim dworze na polecenie, aresztowanego przez Prusaków arcybiskupa (podniesionego w więzieniu do rangi kardynała) Mieczysława Ledóchowskiego, rezydował prałat Jan Koźmian i konspiracyjnie kierował archidiecezją poznańską. Przez Kościan szły jego instrukcje dla wielkopolskich dziekanów i proboszczów. (Ks. Koźmian zastąpił wynalezieniem terminu: Polska Praca Organiczna).

Ze swej strony dodam do uwag czytelnika, iż gdy znalazłem się mając 15 lat w Kościanie, wiosną 1945 r. to właśnie praca organiczna była hasłem kierujących miastem i powiatem wybitnych intelektualnie Akowców (co rzecz jasna ukrywali), ludzi takich jak Karol Fiszbach, Stefan Bech, i na poły genialny Edward Boryczko, b. student nauk politycznych. Tak, w porozumieniu z pewną liczbą narodowców, Kościan – „Wyspa na morzu czerwonym” (jak to określa słynny regionalista, pisarz Jerzy Zielonka) szedł wówczas drogą chronienia bytu, tak przetrzebionego wojną, narodu, ratowania „tego co się da”. Nieco później modną w Kościanie lekturą była książka Xawerego Pruszyńskiego pt. „Margrabia Wielopolski”. Jedno pewne, poziom inte-

lekturalny i moralny Kościana był znakomity. Robiono wiele, by ratować Akowców, wskazywać im beznadziejność walki zbrojnej i drogę pracy organicznej. Jednak po dwóch latach, w wyniku maniakalnych nakazów Stalina, nastąpiło zaostrzenie linii. Kościańską Wyspę zalało ponure morze czerwone. Ale to sprawa znana, nawet ja nieraz ją poruszałem. Z kolei podkreślę piękno, zalety turystyczne i wspaniałe zabytki kościańskiego powiatu, takie jak np. pałace: w Kopaszewie, Głuchowie czy Racocie. Stare tradycje intelektualne ma m.in. gmina Krzywiń, zdołna tym narodowej wagi pomnikiem historii jakim jest klasztor w Lubiniu, owe preżne opactwo benedyktyńskie, tak bliskie myśli papieża Franciszka, i bogate słynnym Ośrodkiem Medytacji Chrześcijańskiej, założonym niegdyś przez śp. ojca Jana Berezę. A w kasztelańskim mieście Krzywin ponoć mają świetny poziom Liceum Ogólnokształcące i Szkoła Zawodowa imienia ambasadora Kajetana Morawskiego, pisarza i dyplomaty, kierownika MSZetu w obalonym zamachem majowym rządzie Wincentego Witosa, później przez ćwierć wieku „Ambasadora Wolnej Polski we Francji”, kawalera Orderu Orła Białego (ur. w roku 1892 w Jurkowie gmina Krzywiń, zmarłego w r. 1973 w Lailly-en-Val). □

83. urodziny ks. Władysława Dobrocia (T.Chr.)

W niedzielę 15 sierpnia świętowaliśmy Dzień urodzin naszego Czcigodnego Księdza proboszcza.

Mszę świętą współkoncelebrował ks. dr Wiesław Banaś - dyrektor Caritasu Diecezji Zamojsko-lubaczowskiej. W czasie Eucharystii dziękowaliśmy Ks. Proboszczowi za sprawowaną opiekę duchową nad nami, rozproszonymi spod Biało-czerwonej, mieszkającymi w Dunkierce i w jej okolicach, a także za opiekę duchową, jaką zapewnia polskim kierowcom, którzy w soboty i niedziele stoją na tutejszych parkingach portowych. Dziękowaliśmy za niesienie pomocy naszym Rodakom, którzy jej bardzo potrzebują, kiedy do ks. Dobrocia kieruje ich policja, wiedząc, że oddaje w dobre ręce tych, których spotkało tu nieszczęście (np. wypadek drogowy). Dziękowaliśmy Czcigodnemu Jubilatowi za to, że dba o to by nie zaginęła w nas polska tradycja, za to że inicjuje nasze wspólne spotkania z okazji świąt religijnych i narodowych.

Podziękowaniom towarzyszyły nasze życzenia dobrego

zdrowia, obfitych łask Bożych, długich lat życia i sił, do jak najdłuższego wytrwania z nami.

Po Mszy św., przy ciastach, kawie, sokach i lampce wina – pot d'amitié – odśpiewaliśmy, Drogiemu Jubilatowi, tradycyjne „Sto lat”. Każdy z nas osobiście złożył Mu życzenia, a ks. Banaś, jego gitara, jego wspaniały głos i bogaty repertuar ubogaciły urodzinową uroczystość naszego Ks. Proboszcza. □

Parafianie

Fot. Marek Feceniec

Solidarni z Rodakami w Warszawie

14 września 2013 roku przed siedzibą Konsulatu Polskiego w Chicago odbył się protest w solidarności z Polakami w Warszawie.

Zgromadzona Polonia domagała się odwołania rządu Donalda Tuska... Ponadto protestujący dopominali się o Prawdę Smoleńską. Wśród zgromadzonych była córka śp. Wojciecha Seweryna twórcy „Pomnika Katyńskiego” w Chicago, który zginął

pod Smoleńskiem, pani Anna Wójtowicz. W czasie protestu poruszono też kwestię rozbijania Polonii Amerykańskiej przez agencję, która reprezentowana jest przez obecne władze konsularne.

Za: Kluby „Gazety Polskiej”

Zaproszenie na Dzień Skupienia

Ks. Dyrektor Ryszard Kaczor oraz Zarząd Związku Bractw Różańcowych we Francji serdecznie zapraszają na uroczysty „Dzień Skupienia” który odbędzie się we wtorek 15 października w Mericourt (Pas de Calais).

Zapisy prosimy kierować do Prezesek poszczególnych Kół Różańcowych oraz do Prezeski Związku pani Marie-Thérèse Woźniak - tel. 03.21.77.57.17 i sekretarki Związku pani Stanisławy Napora numer telefonu - tel. 03.21.76.79.50

Porządek dnia:

- Msza św. o godz. 10³⁰, - przerwa obiadowa (cena obiadu 18 €),
- Nabożeństwo Różańcowe o godz. 15⁰⁰.

Sekretarka Związku Stanisława Napora

81 rocznica powstania zgromadzenia

Wspólnotowe dziękczynienie

Wspólnotowe dziękczynienie za Towarzystwo Chrystusowe i postugę Współbrata we Francji

Na dzień 8 września 1932 roku datowany jest dekret Augusta kard. Hlonda powołujący nowe – nasze zgromadzenie zakonne. Każdego roku w tym dniu staramy się szczególnie pamiętać o sobie, o naszej zakonnej wspólnotcie oraz o naszej postudze i misji... Oremus pro invicem (Módlmy się za siebie wzajemnie) – takie hasło znajdujemy na okładkach zakonnego kalendarzyka, w którym znajdują się urodziny, imieniny, rocznice zakonnych ślubów, kapańskich święceń i śmierci wszystkich Chrystusowców. I

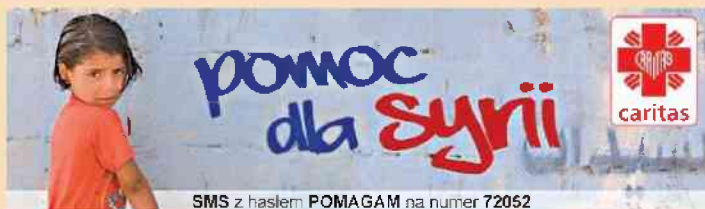
ono nas zachęca i przynagla do żarliwej modlitwy w intencjach naszego Towarzystwa.

Po południu 8 września 2013 roku spotkaliśmy się w kościele Saint Brice w Abscon na dziękczynnej Eucharystii. Powodów do wyrażenia podziękowania Dobremu Bogu było wiele: bo zgromadziła nas nie tylko kolejna rocznica ‘urodzin’ naszej zakonnej wspólnoty, lecz również dziękowaliśmy Bogu za długoletnią, bo ponad pięćdziesięcioletnią, postugę ks. Wactawa Bytniew-

ks. Tomasz Mikulak SChr, Bruay La Buissière

skiego SChr na francuskiej ziemi (patrz też poprzedni numer GK - 32/2013, str. 16-17), który postanowił kolejne lata życia i kapaństwa spędzić w Domu Seniora naszego zgromadzenia w Puszczynie pod Poznaniem. Wyraziliśmy również wdzięczność ks. Wactawowi za lata ofiarnej kapańskiej i zakonnej stuzby o czym świadczy obecność przy ołtarzu nie tylko Współbraci – Chrystusowców, lecz również przedstawiciele wspólnot parafialnych, gdzie ks. Wactaw duszpasterzował...

(fot. dzięki uprzejmości ks. A.W. Sowowskiego SChr z Montigny-en-Ostrevent)

Dramat, jaki przeżywa naród syryjski domaga się działania – podkreśla przewodniczący Episkopatu Polski abp Józef Michalik. Niedziela 6 października będzie dniem ogólnopolskiej modlitwy w intencji pokoju i zbiórki na rzecz Syrii.

Dlaczego pomagamy Syryjczykom?

Pogarszająca się z każdym miesiącem sytuacja w Syrii sprawia, że

liczba uchodźców od dwóch lat stale wzrasta. W Jordanii, Libanie, Turcji, Iraku i innych krajach Bliskiego Wschodu przebywa już ponad 1,8 mln Syryjczyków, z czego około 40 proc. znajduje się w Jordanii. Stanowi to około 10 proc. populacji tego sześciomilionowego państwa. Stan ten może generować poważne konflikty społeczne i doprowadzić do niestabilności ekonomicznej krajów sąsiadujących, które zmagają się z falą napływających uchodźców. Podkreślenia wymaga fakt, że większość międzynarodowej pomocy humanitarnej trafia do uchodźców znajdujących się w obozach, podczas, gdy 75 proc. wszystkich Syryjczyków przebywających w Jordanii pozbawionych jest właściwie jakiegokolwiek międzynarodowego wsparcia.

Zapraszamy na www.episkopat.pl

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)
Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku
Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

1200p58

• Dowóz
materiałów

TEL.
06 21 36 32 09

• Wywóz
GRUZU

snb@entreprisedemolition.fr

1178p63

Anonimowi Alkoholicy
niedziela, godz. 17:00

spotkania otwarte dla
wszystkich zainteresowanych

GRUPA POLSKOJEZYCZNA
„NIEDZIELNA”

3 Rue Rampal
75019 Paris

Belleville

tel. kontaktowe:
0 625 973 095
0 618 916 541

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

AL-ANON – GRUPA „ŚWIATEŁKO”

jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie
alkoholu **członka rodziny lub bliskiej osoby.**

Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie, jak i osobie mającej problem z alkoholem. Jeśli masz kochaną osobę, której picie powoduje poważne problemy, będziesz serdecznie witany na naszych spotkaniach. Nie mamy powiązań z żadnym wyznaniem wiary, nie mamy żadnych zobowiązań prawnych, składek ani wpisowego. Dzielimy się wzajemnie naszym doświadczeniem, siłą i nadzieją. Twój postęp może się dokonać według twójego własnego sposobu i tobie właściwego tempa. My tylko zachęcamy, abyś wziął udział w naszej wspólnej sprawie.

Spotkania odbywają się **W KAŻDY CZWARTEK** o godz. 20⁰⁰
w salce obok kościoła polskiego św. Genowefy 18 rue Claude Lorrain, 75016
Paris (M° Exelmans) **ANONIMOWOŚĆ JEST PODSTAWOWĄ ZASADĄ AL-ANON**

Luxsus - PRZEWOZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI – OLSZYNA, WROCLAW,
KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW. TEL.: 06 62 75 50 06;
01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

0842p59

Rozliczenia księgowe
07 60 74 90 98

LE CINQUIÈME
CRAYON

Projektowanie graficzne
www.CinquiemeCrayon.eu

Zadbamy o profesjonalny wizerunek Twojej firmy!

Strony www, środki komunikacji, druk wielkoformatowy...

WYWÓZ GRUZU. TRANSPORT. 120€ – 60€!
TEL. 06.20.03.34.85

1057p40

Dr Danuta Baranowicz-Schouker
chirurgien-dentiste

33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
(mówimy po polsku)

1045

Specjalistyczny Gabinet Ortodontystyczny
DR AGNÈS PALUCHA

118, av. Jean-Jaurès - 75019 Paris, Métro: Ourcq/Laumière
tél. 01 83 96 03 00

1203p56

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” – 4 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi” – do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9–12h30 i 15–18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBADPARYZ : 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi;
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.WYJAZDY DO POLSKI 7 razy w tygodniu, 2 razy dziennie:
14³⁰ - ekspres Południe Polski - Podkarpacie,
16⁰⁰ - reszta Polski; w sumie 120 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

POLSKI WARSZTAT SAMOCHODOWY NA PANTIN
naprawa samochodów osobowych i dostawczych**AJ Mécanique P.L**

Tel. 0680563685; 0967150583; e-mail: aj.mecanique@yahoo.pl

GŁOS

PRZYJACIELE

KATOLICKI

Mr Pezyna Janek -	70€
Mr Regdosz Bronisław -	80€
Ks. Nieruchalski Jan -	70€
Mr Kardaś Romuald -	70€

Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK
Czytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”,
składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)* TOWARZYSZENIE W URZĘDACH,
LEKCJE JĘZYKA FRANCUSKIEGO.

TEL. 06 12 79 44 37; agnieszkapl@hotmail.fr

Poradnia Psychologicznaprzy Parafii Polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje - bezpłatnie - w niedziele o godz. 17⁰⁰.

* TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.
T. 06 98 58 86 36

TŁUMACZENIA – KONSULTACJE PRAWNE

**S. Bocianowski - dr Prawa Międzynarodowego
SPECJALISTA PRAWA POLSKIEGO
Ekspert Sądowy – Tłumacz Przysięgły**

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

Sprawy małżeńskie, administracyjne, emerytalne,
spadkowe, nieruchomości itp. w Polsce i we Francji.**GASTT****Hurtownia polskich artykułów
spożywczych na giełdzie
w Rungis koło Paryża oferuje:****Piwo:**

- butelkowe, puszkowe,
- wynajem barów i ogródków piwnych,
- sprzedaż piwa beczkowego,
- obsługa imprez.

Ponadto w ofercie:

- przetwory
  - owocowo-warzywne,
  - produkty garmazeryjne,
  - słodczyce,
  - wędliny,
  - mięso wołowe,
  - ryby wędzone,
  - ryby świeże,
  - twarogi i sery
- wiele innych artykułów.

Gwarantujemy super ceny i dowóz towaru do klienta
Zapewniamy dostawy hurtowe na terenie całej Francji

e-mail: pgastronom@free.fr

tel. 06 23 00 48 39 | fax: 09 59 77 27 64

Entrepot: Zone Sogaris, Batiment M31, 94150 Rungis

**BIURO TŁUMACZEŃ
W. A. KOCZOROWSKI**Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub4, villa Juge - 75015 Paris (Me Dupleix)

tel. 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.**PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60**

udziela pomocy w przypadku:

problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...
Poradnictwo legalneAdministracja biura, sekretariat francusko-polski:
kosztorysy, faktury, kontakty telefoniczne, tłumaczenia.
Konsulting: identyfikacja potencjalnych partnerów
biznesowych, nawiązywanie nowych kontaktów.
Kontakt: 06 11 10 02 36**GŁOS**
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą

(Hebdomadaire de l'émigration polonaise)

N° 33 (2515): 6.10.2013

Commission paritaire N°: 0515 G. 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) – tél. 01 55 35 32 32
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż – Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) – 56,60 €, pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 25.9.2013

Inf. o prenumeracie na str. 3

PONIEDZIAŁEK 7 PAŹDZIERNIKA

7¹⁰ - Informacje 7³⁵ - Mocni w wierze 8⁰⁵ - Octava dies 8³⁵ - Słowo Życia 9⁵⁰ - Felieton 10⁰⁰ - Rozmowy niedok. 11¹⁵ - Jak my to widzimy 11⁴⁵ - By odnowić oblicze ziemi 13⁰⁵ - Koncert życzeń 14¹⁵ - Św. na każdy dzień 14³⁰ - Rozmowy niedok. 15⁴⁵ - Słowo Życia 16⁰⁰ - Informacje 16⁰⁵ - Kartka z kalendarza Powstania Warszawskiego 16¹⁰ - Wspomnienia z Polski 16³⁰ - Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ - Reportaż 17²⁰ - Reportaż 17⁴⁵ - Informacje 18⁰⁰ - Spotkanie Rodziny RM 21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

WTOREK 8 PAŹDZIERNIKA

7¹⁰ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Reportaż 8³⁵ - Muzyczne drogowskazy 8³⁵ - Słowo Życia 9⁴⁰ - Wspomnienia z Polski 10⁰⁰ - Rozmowy niedok. 11¹⁰ - Św. na każdy dzień 15⁰⁰ - Z wędką nad wodę 15⁴⁵ - Słowo Życia 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Kalejdoskop młodych 16⁴⁰ - Aktualności WSKSiM 16⁴⁵ - Św. na każdy dzień 17⁰⁰ - Program poradnikowy 17²⁵ - Św. na każdy dzień 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁵ - Słowo Życia 21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

ŚRODA 9 PAŹDZIERNIKA

7¹⁰ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Dla dzieci 8²⁵ - Św. na każdy dzień 8³⁵ - Na zdrowie 8³⁵ - Słowo Życia 8⁵⁵ - Reportaż 9²⁵ - Kalejdoskop młodych 9⁵⁵ - Aktual-

ności WSKSiM 10⁰⁰ - Audiencja generalna 14²⁵ - Św. na każdy dzień 14³⁰ - Rozmowy niedok. 15⁴⁵ - Słowo Życia 16⁰⁰ - Informacje 16⁰⁵ - Kartka z Powstania Warszawskiego 16¹⁰ - Na zdrowie 17⁰⁰ - Po stronie prawdy 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁵ - Słowo Życia 21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

CZWARTEK 10 PAŹDZIERNIKA

7¹⁰ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Dla dzieci 8³⁰ - Słowo Życia 8⁴⁰ - Na zdrowie 9⁵⁰ - Felieton 10⁰⁰ - Rozmowy niedok. 11¹⁰ - Św. na każdy dzień 11¹⁵ - Po stronie prawdy 15⁴⁵ - Słowo Życia 16⁰⁰ - Informacje 16⁰⁵ - Kartka z kalendarza Powstania Warszawskiego 16¹⁰ - Z wędką nad wodę 17⁰⁰ - Na tropie 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Słowo Życia 21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

PIĄTEK 11 PAŹDZIERNIKA

7¹⁰ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Dla dzieci 8³⁵ - Słowo Życia 8⁴⁰ - Z wędką nad wodę 10⁰⁰ - Rozmowy niedok. 11¹⁵ - Wyptyń na głębię 14²⁰ - Św. na każdy dzień 15³⁰ - Słowo Życia 16⁰⁰ - Informacje 16⁰⁵ - Kartka z Powstania Warszawskiego 16¹⁰ - Porady medyczne 17⁰⁰ - Jazda próbna 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 19⁰⁰ - W Namiocie Słowa 19³⁰

- Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Warto zauważyć 22²⁰ - Świat w obrazach

SOBOTA 12 PAŹDZIERNIKA

7¹⁰ - Informacje 7³⁵ - Warto zauważyć 8²⁰ - Św. na każdy dzień 8²⁵ - Słowo Życia 8³⁰ - Porady medyczne 9⁰⁰ - Jazda próbna 11⁰⁰ - Kropelka radości 12⁰⁰ - W Namiocie Słowa 14⁵⁰ - 7 sakrament 15²⁰ - Św. na każdy dzień 15²⁵ - Słowo Życia 15³⁰ - Koncert życzeń 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Muzyczne drogowskazy 17⁰⁰ - Sanktuaria Polskie 17²⁵ - Św. na każdy dzień 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Zacerpnij ze źródła 21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

NIEDZIELA 13 PAŹDZIERNIKA

7¹⁰ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Spotkanie M. Buczek 8³⁵ - Koncert życzeń 8³⁵ - Słowo Życia 9⁰⁵ - Św. na każdy dzień 9¹⁵ - Przegląd Niedzieli 9²⁰ - Zacerpnij ze źródła 9³⁰ - Msza Św. 10³⁰ - 7 sakrament 11³⁰ - Dla dzieci 11⁵⁵ - Św. na każdy dzień 12⁰⁰ - Anioł Pański 12²⁰ - Wieś to też Polska 13³⁰ - By odnowić oblicze ziemi 15⁵⁰ - Św. na każdy dzień 15⁵⁵ - Słowo Życia 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Koncert życzeń 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Słowo Życia 21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Octava Dies 22¹⁰ - Kartka z kalendarza Powstania Warszawskiego. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

Ogłoszenie**Studium Filozoficzno-Etyczno-Społeczne ogłasza zapisy na nowy rok akademicki 2013/2014:**

Na następujące kierunki:

- Studium Filozoficzne
- Studium Retoryki
- Studium Architektury Ogrodów Wnętrz i Florystyki

• Studium Rachunkowości Przedsiębiorstw
Informacje i zapisy: Sekretariat Studium; 263, bis rue Saint Honore; 75001 Paryż Metro Concorde lub Madeleine.
Tel: 01 42 60 66 58.

Godziny pracy sekretariatu: wtorki i czwartki od 9⁰⁰-13⁰⁰ i od 16⁰⁰-19⁰⁰.

Zaproszenie na grupę wstępną

Stowarzyszenie Pomost-Passerelle zaprasza na spotkania grupy wstępnej osoby uzależnione od alkoholu i innych środków psychoaktywnych. Jeśli chcesz zmienić swoje życie i uczynić je bardziej godnym i szczęśliwym, przyjdź i spotkaj się z nami – jesteście mile widziani! Spotykamy się w Domu Św. Kazimierza w Paryżu przy 119, rue du Chevrelet w każdy poniedziałek w godz. od 19:00 do 21:00. Grupa ma charakter edukacyjno-informacyjny i przyczynia się do poprawy jakości życia osób uzależnionych. Edukacja na temat choroby alkoholowej wpływa na poczucie własnej wartości, bez którego zmiana, a więc osiągnięcie abstynencji i utrzymanie jej w trudnych warunkach życia na emigracji nie byłaby możliwa.

Przykładowe tematy naszych spotkań:

- uzależnienie jako choroba
- objawy, straty spowodowane nadużywaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych
- program „HALT” i program „24 godziny”
- ruch AA i inne grupy samopomocowe
- natogowe myślenie
- rozpoznawanie głodu i radzenie sobie z nim
- co pomaga w trzeźwieniu i jak przerwać picie czy branie narkotyków, leków
- wpływ środków psychoaktywnych na emocje
- zalecenia dla osób trzeźwiejących itp.

Więcej informacji można uzyskać pod numerami telefonów: 06 59 48 45 19 oraz 06 68 53 59 79.

Zapraszamy!

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife

tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

7 – 13 października 2013

PONIEDZIAŁEK 7 PAŹDZIERNIKA

6¹⁰ Izrael – koncert 7⁰⁵ Las bliżej nas – magazyn 7²⁵ Janka – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Polonia w Komie 10⁴⁵ Tygodnik.pl – magazyn 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁵ Barwy szczęścia – serial 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Ranczo – serial 13⁴⁵ Made in Poland – teleturniej 14²⁰ Kulturalni PL – magazyn 15²⁰ Naszaarmia.pl 15⁵⁰ Złotopolscy – telenowela 16²⁰ Glob – Magazyn Nowości Naukowych 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Łamigłówa 17²² Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Nagroda Literacka Nike 18⁵⁰ Piękniejsza Polska 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Cafe historia 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁵⁰ Wiedźmin – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Tygodnik Gospodarczy – magazyn 23²⁰ Tomasz Lis na żywo 0²⁰ Naszaarmia.pl 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Janka – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 8 PAŹDZIERNIKA

6⁰⁵ Tygodnik Kulturalny 6⁵⁵ Słownik polsko@polski 7²⁵ Klementynka i Klemens(2) – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Cafe historia 10⁴⁵ Polonia w Komie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁵ Barwy szczęścia – serial 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Miasto z morza – serial 13⁵⁰ Dzika Polska – serial 14²⁰ Kurier Kresowy – magazyn 14⁴⁵ Tomasz Lis na żywo 15⁵⁰ Złotopolscy – telenowela 16²⁵ Tygodnik Gospodarczy – magazyn 16⁵⁵ Galeria – serial 17¹⁵ Łamigłówa 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Makłowicz w podróży – magazyn 18³⁰ Szlakiem gwiazd – reportaż 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Kurier Kresowy – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Po prostu 23²⁵ Hala odlotów 0¹⁰ Makłowicz w podróży – magazyn 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Klementynka i Klemens(2) – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 9 PAŹDZIERNIKA

6⁰⁵ Reportaż 6⁴⁰ Piękniejsza Polska 7⁰⁵ Ex libris 7²⁵ Podróż za jeden uśmiech – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Flesz historii – reportaż 10⁴⁵ Polonia w Komie 11⁰⁰ Polonia

24 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁵ Barwy szczęścia – serial 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Wiedźmin – serial 13⁵⁰ Festiwal Twórczości Korowód 2010 14⁵⁵ Po prostu 15³⁰ Notacje – dokument 15⁵⁰ Złotopolscy – telenowela 16¹⁵ Reportaż 16⁵⁵ Galeria – serial 17¹⁵ Łamigłówa 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Opole na bis 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁵⁰ Siła wyższa – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Kabaretowy Klub Dwójki 23⁴⁵ Tajemnice Jasnej Góry – dokument 0¹⁵ Made in Poland – teleturniej 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Podróż za jeden uśmiech – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 10 PAŹDZIERNIKA

6⁰⁵ Kultura Głupcze 6⁴⁰ Notacje – dokument 6⁵⁵ Glob – Magazyn Nowości Naukowych 7²⁵ Słoneczna włócznia – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Polska i świat z historią w tle 10⁴⁵ Polonia w Komie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁵ Barwy szczęścia – serial 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁴⁵ Kabaretowy Klub Dwójki 14⁴⁵ Tajemnice Jasnej Góry – dokument 15¹⁵ Załoga Eko – magazyn 15⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 16¹⁰ Kultura Głupcze 16⁵⁵ Galeria – serial 17¹⁵ Łamigłówa 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ 33 Przegląd Piosenki Aktorskiej 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Informacje kulturalne 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Komisarz Alex – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Zaginiona – serial 23⁴⁰ Mit o Szarym – dokument 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Słoneczna włócznia – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 11 PAŹDZIERNIKA

6¹⁰ Siła wyższa – serial 7⁰⁰ Program ekumeniczny 7³⁰ Serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Wilnoteka 10⁴⁵ Polonia w Komie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁵ Barwy szczęścia – serial 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁵⁰ Komisarz Alex – serial 14⁵⁰ Mój pierwszy dzień 15²⁵ Złotopolscy – telenowela 16⁰⁰ Hala odlotów 16⁵⁵ Galeria – serial 17¹⁵ Łamigłówa 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰

Teleexpress 17⁵⁵ T Love 10 lat – Koncert 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Ex libris 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁵ Tatarak – dramat 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Bajki Pana Bałagana – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 12 PAŹDZIERNIKA

6³⁵ Złotopolscy(5) – telenowela 8⁵⁵ Polonia 24 9⁴⁰ Szatan z siódmej klasy – serial 10³⁵ Polonia w Komie 10⁴⁵ Załoga Eko – magazyn 11¹⁵ Chtopi – serial 12¹⁰ Łamigłówa 12²⁰ Pamiętaj o mnie 12⁴⁰ Ojciec Mateusz – serial 13³⁰ Makłowicz w podróży – magazyn 14⁰⁰ Na dobre i na złe – serial 15⁰⁰ Kleeberg odszedł kleberczycy zostali – dokument 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁴⁵ Nocna Zmiana Bluesa – koncert 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda 20³⁴ Orędzie na Dzień Papieski 20⁴⁵ Czas honoru – serial 21³⁵ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Polacy tu i tam – magazyn 22⁴⁰ Wizja lokalna – film 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 13 PAŹDZIERNIKA

6⁰⁰ Galeria(5) – serial 8²⁰ Polacy tu i tam – magazyn 8⁵⁵ Kaktus i Mały – serial 9⁰⁰ Łamigłówa 9⁰⁵ Magiczne drzewo – serial 9³⁵ Pod Tatrami – reportaż 9⁵⁰ Mszy św. z Krakowa 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁰ Między ziemią a niebem 12⁴⁵ Pamiętaj o mnie 13⁰⁵ Czterdziestolatek – serial 14¹⁰ Szlakiem gwiazd – reportaż 14³⁵ Co nam w duszy gra 15²⁵ Okrasa łamie przepisy 15⁵⁵ Polonia w Komie 16⁰⁵ Alchemia zdrowia i urody – magazyn 16²⁵ Dzika Polska – serial 16⁵⁵ Made in Poland – teleturniej 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ M jak miłość – serial 18⁴⁵ Koncert papieski 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20¹⁵ Sport 20²⁰ Pogoda 20⁴⁵ Ranczo – serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Tygodnik.pl – magazyn 23⁰⁰ Czterdziestolatek dwadzieścia lat później – serial 0¹⁰ Dzika Polska – serial 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

nowy

rok akademicki...

pamiętajcie

o naszych studiujących!

